

แผนการใช้ที่ดิน ตำบลบ้านทำเนียบ อำเภอศรีรัตนนิคม

จังหวัดสุราษฎร์ธานี

สถานีพัฒนาที่ดินสุราษฎร์ธานี
สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 11
กรมพัฒนาที่ดิน 2567

แผนการใช้ที่ดินตำบลบ้านท่าเนียบ
อำเภอศรีรัตนนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี

สถานีพัฒนาที่ดินสุราษฎร์ธานี

สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 11

กรมพัฒนาที่ดิน 2567

คำนำ

การจัดทำแผนการใช้ที่ดินดำเนินการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 72 (1) ที่ได้บัญญัติให้มีการวางแผนการใช้ที่ดินให้เหมาะสมกับศักยภาพของที่ดินตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยแผนการใช้ที่ดินตำบลบ้านท่าเียน อำเภอศรีรัตนคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้นำแนวคิดของ องค์การอาหารและการเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization of the United Nations: FAO) และโครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Environment Programme: UNEP) คือ ความเหมาะสมทางกายภาพ ความเหมาะสมทางเศรษฐกิจ การยอมรับจากสังคม การสร้างความยั่งยืนให้สิ่งแวดล้อม และเสนอทางเลือกการใช้ที่ดิน ร่วมกับวิธีการที่จำเป็นอื่น ๆ เช่น กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal: PRA) การประเมินคุณภาพที่ดิน เป็นต้น

กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดินร่วมกับสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 11 และ สถานีพัฒนาที่ดินสุราษฎร์ธานี ในการดำเนินงานวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล โดยพิจารณาภาพรวมของสภาพปัญหาในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลนำไปสู่การวางแผนการใช้ที่ดินที่สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) ในการระบุปัญหา ความต้องการของเกษตรกรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งนี้ สถานีพัฒนาที่ดินสุราษฎร์ธานี ได้จัดทำแผนกิจกรรม/โครงการ เพื่อขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดินให้เป็นรูปธรรมเพื่อให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีการใช้ที่ดินอย่างถูกต้องเหมาะสม รักษาสภาพแวดล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรในชุมชนให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

สถานีพัฒนาที่ดินสุราษฎร์ธานี

กันยายน 2567

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
สารบัญตาราง	ง
สารบัญรูป	จ
บทที่ 1 บทนำ	1-1
1.1 ความสำคัญของการวางแผนการใช้ที่ดิน	1-1
1.2 หลักการและเหตุผล	1-1
1.3 วัตถุประสงค์	1-1
1.4 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน	1-2
1.5 ขั้นตอนการดำเนินงาน	1-2
1.6 วิสัยทัศน์ของตำบล	1-3
บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไป	2-1
2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต	2-1
2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง	2-1
2.3 สภาพภูมิประเทศ	2-3
2.4 สภาพภูมิอากาศ	2-3
2.5 สภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบัน	2-5
2.6 สภาพเศรษฐกิจและสังคม	2-10
บทที่ 3 สถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติ	3-1
3.1 ทรัพยากรป่าไม้	3-1
3.2 ทรัพยากรน้ำ	3-2
3.3 ทรัพยากรดิน	3-2

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal: PRA)	4-1
4.1 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)	4-1
4.2 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน	4-4
บทที่ 5 การประเมินคุณภาพที่ดิน	5-1
5.1 หลักการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพ	5-1
5.2 พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของตำบล	5-2
5.3 ระดับความเหมาะสมของที่ดิน	5-3
บทที่ 6 แผนการใช้ที่ดิน	6-1
6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล	6-1
6.2 แผนการใช้ที่ดิน	6-2
บทที่ 7 การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน	7-1
7.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน	7-1
7.2 กิจกรรมที่จะดำเนินการของกรมพัฒนาที่ดิน	7-1
7.3 กิจกรรมที่จะดำเนินงานของหน่วยงานอื่น	7-2
7.4 ความต้องการของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	7-3
เอกสารอ้างอิง	อ-1

สารบัญญัตราง

ตารางที่		หน้า
2-1	สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีตรวจอากาศจังหวัดสุราษฎร์ธานี	2-4
2-2	สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลบ้านท่าเนียบ อำเภอศรีรัตนนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี	2-6
2-3	จำนวนประชากรและครัวเรือนตำบลบ้านท่าเนียบ อำเภอศรีรัตนนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ปี 2566	2-10
2-4	จำนวนและสัดส่วนครัวเรือนเกษตรตำบลบ้านท่าเนียบ อำเภอศรีรัตนนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ปี 2566	2-11
2-5	รายได้-รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือนตำบลบ้านท่าเนียบ อำเภอศรีรัตนนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ปี 2565	2-12
3-1	สมบัติที่ดิน ตำบลบ้านท่าเนียบ อำเภอศรีรัตนนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี	3-6
5-1	ตัวอย่างการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพของประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน	5-2
5-2	ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของดิน ตำบลบ้านท่าเนียบ อำเภอศรีรัตนนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี	5-3
6-1	เขตการใช้ที่ดิน ตำบลบ้านท่าเนียบ อำเภอศรีรัตนนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี	6-5
7-1	กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตเกษตรกรรมที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2568-2572	7-6
7-2	สรุปกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นในเขตการใช้ที่ดิน	7-8
7-3	เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณ ตำบลบ้านท่าเนียบ อำเภอศรีรัตนนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี แผน 5 ปี (พ.ศ. 2568-2572)	7-10

สารบัญญรูป

รูปที่		หน้า
1-1	กรอบการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล	1-4
2-1	ที่ตั้งและอาณาเขตตำบลบ้านท่าเนียบ อำเภอศรีรัตนนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี	2-2
2-2	สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร จังหวัดสุราษฎร์ธานี	2-5
2-3	สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลบ้านท่าเนียบ อำเภอศรีรัตนนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี	2-9
3-1	ทรัพยากรดิน ตำบลบ้านท่าเนียบ อำเภอศรีรัตนนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี	3-9
4-1	การวิเคราะห์สถานการณ์โดยระบบ DPSIR ของตำบลบ้านท่าเนียบ อำเภอศรีรัตนนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี	4-3
4-2	ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน ตำบลบ้านท่าเนียบ อำเภอศรีรัตนนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี	4-5
6-1	แผนการใช้ที่ดิน ตำบลบ้านท่าเนียบ อำเภอศรีรัตนนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี	6-6
7-1	ระดับการสูญเสียดิน ตำบลบ้านท่าเนียบ อำเภอศรีรัตนนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี	7-5

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของการวางแผนการใช้ที่ดิน

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 72 รัฐพึงดำเนินการเกี่ยวกับที่ดิน ทรัพยากรน้ำ และพลังงาน ดังต่อไปนี้

(1) วางแผนการใช้ที่ดินของประเทศ ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และศักยภาพของที่ดินตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน

1.2 หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันกรมพัฒนาที่ดินได้ดำเนินการวางแผนการใช้ที่ดินระดับประเทศเรียบร้อยแล้ว ซึ่งเป็นการวางกรอบเชิงนโยบายมุ่งเน้นการพัฒนาด้านการเกษตรให้เกิดความสมดุลและยั่งยืนและในขณะเดียวกันต้องอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมควบคู่กับการรักษาคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรม แต่ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์ที่ดินในระดับพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพและรักษาฐานการผลิตด้านทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนตลอดห่วงโซ่อุปทาน แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลจึงถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานดังกล่าว

ทั้งนี้กรมพัฒนาที่ดินได้จัดทำแผนปฏิบัติการราชการกรมพัฒนาที่ดินระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570) เพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ “เป็นองค์การอัจฉริยะทางดิน เพื่อขับเคลื่อนการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสม 15 ล้านไร่ ภายในปี 2570” ซึ่งในส่วนของการประเด็นในการพัฒนาที่ 2 บริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินด้วย ชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง (High Value Dataset) ซึ่งมีเป้าหมาย คือ การนำชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูงไปใช้ในการบริหารจัดการทางการเกษตร ในส่วนของตัวชี้วัด ซึ่งบริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินบนพื้นฐานของชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง ร้อยละ 100 กลยุทธ์ที่ 2 ยกระดับแผนการใช้ที่ดินไปสู่การปฏิบัติ ได้กำหนดให้ร้อยละของแผน การใช้ที่ดินระดับตำบลที่จัดทำแล้วเสร็จทั้งประเทศ ภายใน ปี 2570 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80) เป็นตัวชี้วัดหนึ่งของกลยุทธ์ดังกล่าว

1.3 วัตถุประสงค์

1.3.1 เพื่อรักษาเสถียรภาพของทรัพยากรให้เกิดความสมดุลและยั่งยืนภายใต้การพัฒนาด้านต่าง ๆ ของตำบล

1.3.2 เพื่อให้การใช้ที่ดินมีผลตอบแทนสูงสุดต่อหน่วยเนื้อที่อย่างยั่งยืน

1.3.3 เพื่อให้เกิดการกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรม ที่สอดคล้องกับแผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้น และอยู่บนหลักการของโมเดลเศรษฐกิจ BCG (Bio – Circular – Green Economy: BCG Model)

1.4 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน

1.4.1 ระยะเวลา 1 ตุลาคม 2567 ถึง 30 กันยายน 2568

1.4.2 สถานที่ ตำบลบ้านท่าเนียบ อำเภอกีรีรัฐนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี

1.5 ขั้นตอนการดำเนินงาน

1.5.1 รวบรวมข้อมูลปฐมภูมิและทรัพยากร ประกอบด้วย

1) ด้านกายภาพ ได้แก่ ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรป่าไม้ ภูมิอากาศ สภาพการใช้ที่ดิน เขตป่าไม้ตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี เป็นต้น

2) ด้านเศรษฐกิจและสังคม เช่น การถือครองที่ดิน ลักษณะทางเศรษฐกิจของตำบล จำนวนประชากร เป็นต้น

3) ด้านนโยบายและข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 ยุทธศาสตร์ภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนา การเกษตรและสหกรณ์ แผนพัฒนาท้องถิ่น 4 ปี ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลตำบลหรือ องค์การบริหารส่วนตำบล

1.5.2 จัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal: PRA) เพื่อรับฟังความคิดเห็น ประเด็นปัญหา ความต้องการด้านต่าง ๆ ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และเกษตรกรในตำบล

1.5.3 ประเมินคุณภาพของที่ดินของพืชเศรษฐกิจหลักและพืชทางเลือกที่มีมูลค่าของตำบล

1.5.4 สังเคราะห์ข้อมูลจากข้อ 1.5.1 ถึง 1.5.3 เพื่อใช้ประกอบการวางแผนการใช้ที่ดิน

1.5.5 กำหนด (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

1.5.6 รับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อ (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้น

1.5.7 ปรับปรุง (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินเพื่อจัดทำแผนการใช้ที่ดินฉบับสมบูรณ์

1.5.8 นำแผนการใช้ที่ดินเข้าสู่คณะกรรมการของเขตฯ เพื่อตรวจสอบความครบถ้วน/สมบูรณ์ ของเนื้อหาและองค์ประกอบ

1.5.9 เผยแพร่แผนการใช้ที่ดินเพื่อนำไปสู่การขับเคลื่อนการดำเนินงาน ประกอบด้วย

1) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น นำแผนการใช้ที่ดินที่จัดทำขึ้นไปประกอบการจัดทำ แผนการพัฒนาของตำบล เพื่อนำไปสู่การของงบประมาณที่มีความสอดคล้องกับศักยภาพด้านการผลิตและ สถานภาพของทรัพยากรของตำบล

2) กรมพัฒนาที่ดิน โดยสถานีพัฒนาที่ดิน กำหนดแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ที่สอดคล้องกับแผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นในแต่ละเขตและสามารถใช้ประกอบการของงบประมาณในพื้นที่อย่างมีหลักการและเป็นที่ยอมรับ

3) หน่วยงานราชการอื่น ๆ สามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมที่สอดคล้องกับแผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นในแต่ละเขต

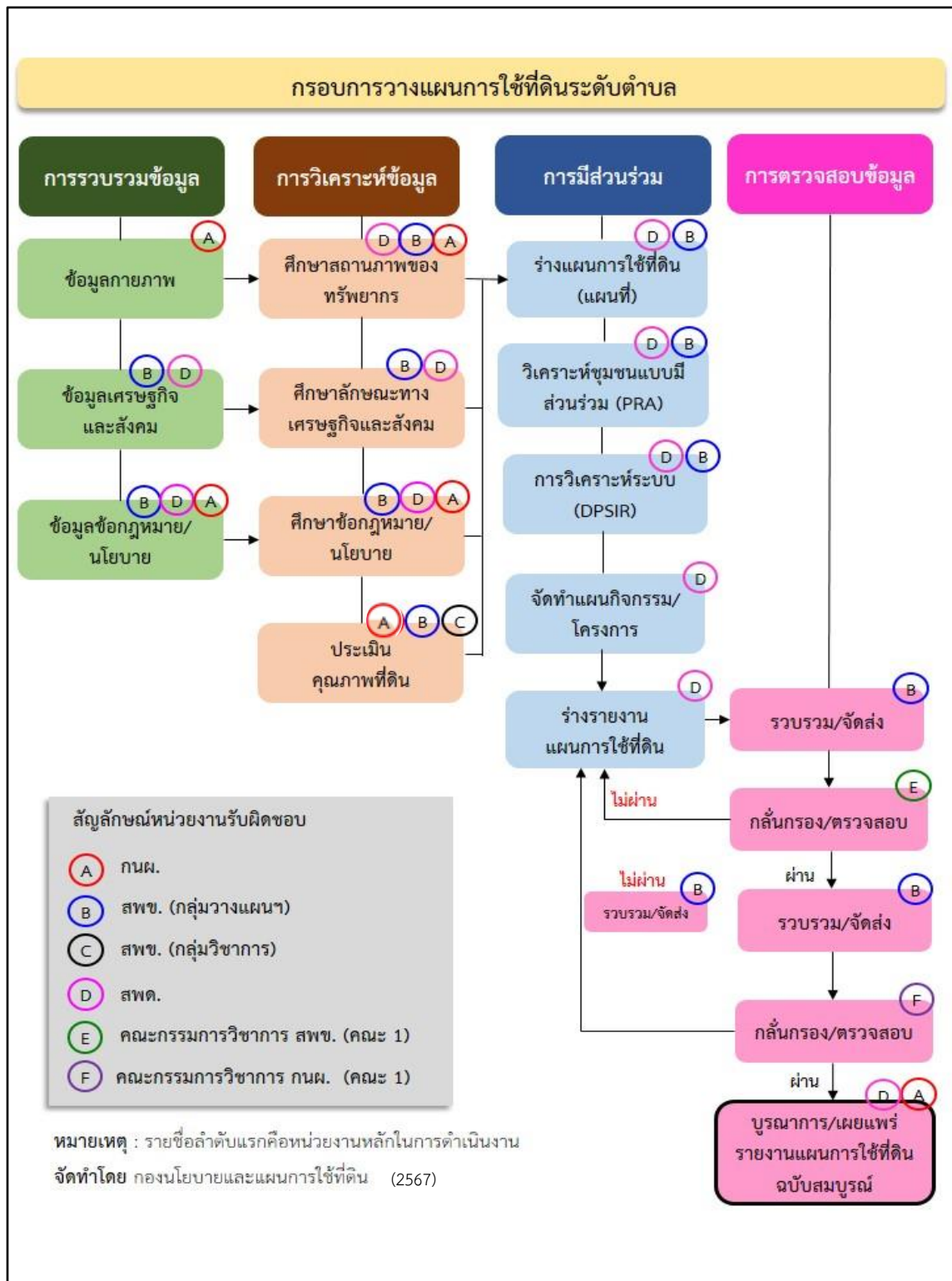
จากขั้นตอนที่กล่าวข้างต้น สามารถจัดทำกรอบการวางแผนการใช้ที่ดินระดับแสดงดังรูปที่ 1-1

1.6 วิสัยทัศน์ของตำบล

“บ้านท่าเนียบน่าอยู่ มีสาธารณูปโภคครบครัน สู่คุณภาพชีวิตที่ดี” (องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านท่าเนียบ, 2567)

แผนการใช้ที่ดินตำบลบ้านท่าเนียบ อำเภอสิริรัฐนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี

รูปที่ 1-1 กรอบการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

บทที่ 2

ข้อมูลทั่วไป

2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

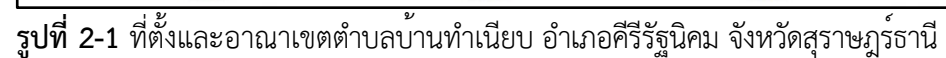
ตำบลบ้านท่าเนียบ อำเภอกีรีรัฐนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตั้งอยู่ทางทิศใต้ของอำเภอกีรีรัฐนิคม มีพื้นที่ประมาณ 197.33 ตารางกิโลเมตร หรือ 123,329 ไร่ โดยมีอาณาเขตติดต่อดังนี้ (รูปที่ 2-1)

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ตำบลย่านยาว อำเภอกีรีรัฐนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ทิศใต้	ติดต่อกับ	ตำบลบ้านเสด็จ อำเภอเคียนซา จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	ตำบลถ้ำสิงขร อำเภอกีรีรัฐนิคม ตำบลตะปาน อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ตำบลเขาติน อำเภอบ้านขุนตาล ตำบลต้นยวน อำเภอพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี

2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง

ตำบลบ้านท่าเนียบ อำเภอกีรีรัฐนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี แบ่งส่วนการปกครองออกเป็น 9 หมู่บ้าน ดังนี้

หมู่ที่ 1 บ้านท่าเนียบ	หมู่ที่ 6 บ้านแสงอรุณ
หมู่ที่ 2 บ้านบางขนุน	หมู่ที่ 7 บ้านคลองขนาน
หมู่ที่ 3 บ้านเบื่องแบบ	หมู่ที่ 8 บ้านกลางใหม่
หมู่ที่ 4 บ้านน้ำราด	หมู่ที่ 9 บ้านเคี่ยมงาม
หมู่ที่ 5 บ้านควนทอง	

2.3 สภาพภูมิประเทศ

ลักษณะพื้นที่ทั่วไปส่วนใหญ่เป็นที่ดอน มีสภาพพื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ ลูกคลื่นลอนลาด ลูกคลื่นลอนชัน เนินเขาและพื้นที่สูงชันเป็นพื้นที่ภูเขาที่มีความสูงประมาณ 100-200 เมตรจากระดับทะเลปานกลาง และมีคลองธรรมชาติ คลองขุด คลองชลประทานไหลผ่าน โดยมีคลองที่สำคัญ เช่น คลองขนาน คลองชิงโสด คลองน้ำราด คลองบางเหลียง คลองสะพานหิน คลองเหลาะ คลองเหล็ด

2.4 สภาพภูมิอากาศ

จากการศึกษาสถิติภูมิอากาศคาบ 30 ปี พ.ศ. (2537-2566) พบว่า ตำบลบ้านท่าเนียน อำเภอศรีรัตนนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีรายละเอียดดังนี้

2.4.1 อุณหภูมิ

มีอุณหภูมิโดยเฉลี่ยทั้งปี 27.0 องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 34.5 องศาเซลเซียส ในเดือนเมษายน และอุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย 21.8 องศาเซลเซียส ในเดือนมกราคม

2.4.2 ปริมาณน้ำฝน

มีปริมาณน้ำฝนรวมทั้งปี 2,032.3 มิลลิเมตร มีฝนตกประมาณ 164 วัน เดือนที่มีฝนตกมากที่สุด ในเดือนพฤศจิกายน มีปริมาณฝน 383.6 มิลลิเมตร และมีฝนตกประมาณ 19 วัน

2.4.3 สมดุลน้ำเพื่อการเกษตร

จากข้อมูลสถิติภูมิอากาศในคาบ 30 ปี พ.ศ. (2537-2566) ณ สถานีตรวจอากาศเกษตร จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้นำมาวิเคราะห์สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร ซึ่งเป็นการวิเคราะห์หาช่วงฤดูกาลเพาะปลูกพืช ตลอดจนช่วงระยะเวลาที่พืชเสี่ยงต่อการขาดน้ำ ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ คือ ปริมาณน้ำฝน และศักยภาพการคายระเหยน้ำอ้างอิง (ET_o) ซึ่งคำนวณด้วยโปรแกรม Cropwat for Windows Version 8.0 โดยใช้สมการ Penman-Monteith สามารถสรุปสมดุลของน้ำเพื่อการเกษตรในเขตอาศัยน้ำฝนได้ดังนี้

ช่วงที่เหมาะสมต่อการปลูกพืช เป็นช่วงที่ค่าปริมาณน้ำฝนมากกว่าค่า 0.5 การระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช เป็นช่วงที่ดินมีความชุ่มชื้นพอเหมาะต่อการเพาะปลูกพืช เป็นช่วงที่ดินมีความชุ่มชื้นพอเหมาะต่อการเพาะปลูกพืชได้ตลอดทั้งปี

ช่วงที่มีน้ำมากเกินพอ เป็นช่วงที่ค่าปริมาณน้ำฝนมากกว่าค่าการระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช ซึ่งช่วงนี้เริ่มตั้งแต่ปลายเดือนเมษายนถึงกลางเดือนมกราคม (ตารางที่ 2-1 และรูปที่ 2-2)

แผนการใช้ที่ดินตำบลบ้านท่าเนียบ อำเภอศรีรัตนนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี

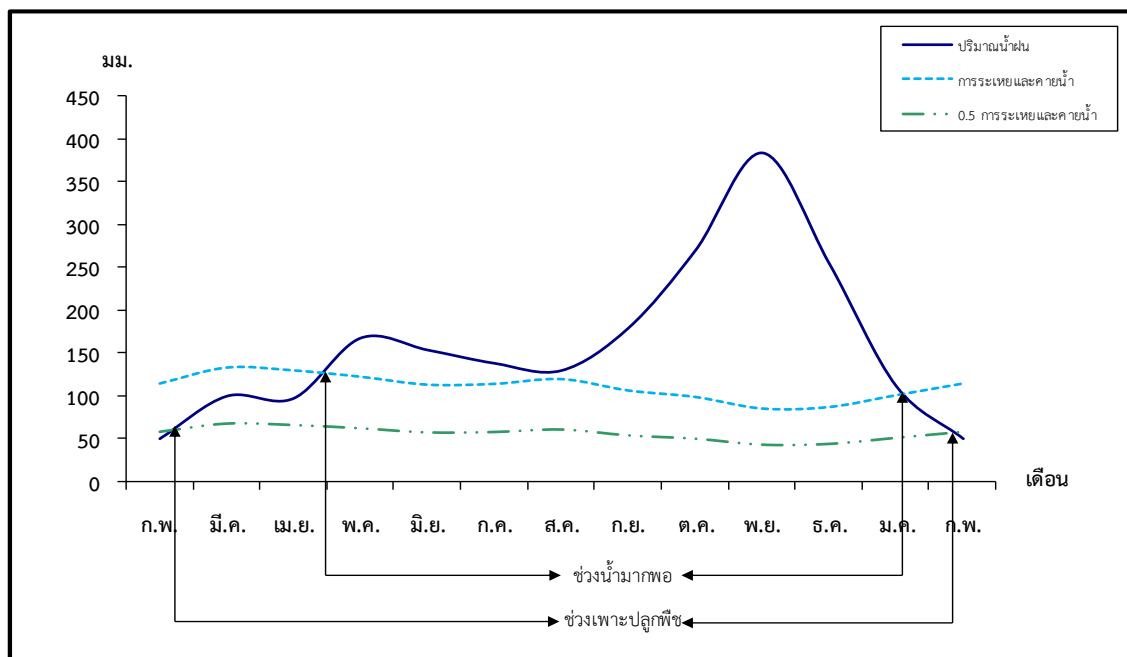
ตารางที่ 2-1 สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีตรวจอากาศเกษตรจังหวัดสุราษฎร์ธานี¹

เดือน	อุณหภูมิ (°ซ)			ความชื้นสัมพัทธ์ (%)	ปริมาณน้ำฝน (มม.)	จำนวนวันที่ฝนตก (วัน)	ศักยภาพการคายระเหยน้ำ (มม.)	ปริมาณฝนใช้การ ² (มม.)
	ต่ำสุด	สูงสุด	เฉลี่ย					
ม.ค.	21.8	30.7	25.8	85.0	111.1	9.2	100.8	91.4
ก.พ.	21.7	32.2	26.6	80.0	49.8	4.8	114.5	45.8
มี.ค.	22.4	33.8	27.5	79.0	99.5	6.0	133.3	83.7
เม.ย.	23.4	34.5	28.1	80.0	97.0	8.9	129.9	81.9
พ.ค.	24.0	34.0	27.8	83.0	167.4	16.5	122.5	122.6
มิ.ย.	23.8	33.3	27.6	82.0	153.4	14.7	113.1	115.7
ก.ค.	23.9	32.9	27.5	82.0	137.9	15.8	114.1	107.5
ส.ค.	23.6	33.0	27.4	81.0	129.5	15.5	119.7	102.7
ก.ย.	23.4	32.4	26.9	84.0	179.2	18.1	106.2	127.8
ต.ค.	23.3	31.6	26.5	87.0	269.8	20.6	98.6	152.0
พ.ย.	22.9	30.6	26.1	89.0	383.6	19.3	84.9	163.4
ธ.ค.	22.3	30.3	25.8	87.0	254.1	15.1	86.8	150.4
เฉลี่ย	23.0	32.4	27.0	83.3	-	-	-	-
รวม	-	-	-	-	2,032.3	164.5	1,324.2	1,344.9

หมายเหตุ: ¹ เป็นสถานีตรวจอากาศที่ใกล้พื้นที่ตำบลมากที่สุด

² จากการคำนวณโดยโปรแกรม Cropwat for Windows Version 8.0

ที่มา: กรมอุตุนิยมวิทยา (2567)

หมายเหตุ: ใช้ข้อมูลปริมาณน้ำฝน 13 เดือน เพราะสามารถแสดงให้เห็นความต่อเนื่องของข้อมูลที่น่ามาวิเคราะห์สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร

รูปที่ 2-2 กราฟสมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร จังหวัดสุราษฎร์ธานี

2.5 สภาพการใช้ที่ดินปัจจุบัน

จากฐานข้อมูลของกองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน (2566) พบว่าสภาพการใช้ที่ดิน ตำบลบ้านท่าเนียบ อำเภอสิริรัฐนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งสำรวจโดยกลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน ประกอบด้วยประเภทการใช้ที่ดินต่าง ๆ ดังนี้

2.5.1 พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง มีเนื้อที่ 1,897 ไร่ หรือร้อยละ 1.55 ของเนื้อที่ตำบล

2.5.2 พื้นที่เกษตรกรรม มีเนื้อที่ 100,803 ไร่ หรือร้อยละ 81.72 ของเนื้อที่ตำบล

ประกอบด้วย การใช้ประโยชน์ที่ดินด้านเกษตรกรรมต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- 1) พืชไร่ มีเนื้อที่ 24 ไร่ หรือร้อยละ 0.02 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ สับปะรด/ยางพารา ข้าวไร่/ปาล์มน้ำมัน
- 2) ไม้ยืนต้น มีเนื้อที่ 96,488 ไร่ หรือร้อยละ 78.23 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ยางพารา/กล้วย
- 3) ไม้ผล มีเนื้อที่ 4,269 ไร่ หรือร้อยละ 3.45 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ ไม้ผลผสมทุเรียน ทุเรียน/กลางสาด ลองกอง
- 4) พืชสวน มีเนื้อที่ 11 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ พืชผัก

5) พืชหญ้าเลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ มีเนื้อที่ 11 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ พืชหญ้าเลี้ยงสัตว์ โรงเรือนเลี้ยงสุกร

2.5.3 พื้นที่ป่าไม้ มีเนื้อที่ 18,461 ไร่ หรือร้อยละ 14.97 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ ป่าไม้ผลัดใบ สมบูรณ์ ป่าไม้ผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู

2.5.4 พื้นที่แหล่งน้ำ มีเนื้อที่ 231 ไร่ หรือร้อยละ 0.18 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ บ่อน้ำในไร่นา อ่างเก็บน้ำ หนอง บึง ทะเลสาบ

2.5.5 พื้นที่เบ็ดเตล็ด มีเนื้อที่ 1,937 ไร่ หรือร้อยละ 1.58 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ เหมืองแร่ พืชหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ พืชหญ้าธรรมชาติ

ตารางที่ 2-2 สภาพการใช้ที่ดินตำบลบ้านท่าเนียบ อำเภอกีรีรัฐนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี

หน่วยแผนที่	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
U	พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	1,897	1.55
U201	หมู่บ้านบนพื้นราบ	1,339	1.09
U201/A401	หมู่บ้านบนพื้นราบ/ไม้ผลผสม	8	0.01
U301	สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ	197	0.16
U405	ถนน	313	0.25
U502	โรงงานอุตสาหกรรม	33	0.03
U602	รีสอร์ท โรงแรม เกสต์เฮาส์	7	0.01
A	พื้นที่เกษตรกรรม	100,803	81.72
A205/A302	สับปะรด/ยางพารา	14	0.01
A216/A303	ข้าวไร่/ปาล์มน้ำมัน	10	0.01
A300	ไม้ยืนต้นร้าง/เสื่อมโทรม	349	0.28
A301	ไม้ยืนต้นผสม	9	0.01
A302	ยางพารา	75,036	60.84
A302/A312	ยางพารา/กาแฟ	30	0.02
A302/A401	ยางพารา/ไม้ผลผสม	22	0.02
A302/A411	ยางพารา/กล้วย	850	0.69

แผนการใช้ที่ดินตำบลบ้านท่าเนียบ อำเภอศรีรัตนนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตารางที่ 2-2 (ต่อ)

หน่วยแผนที่	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A302/A420	ยางพารา/ยางสด ลองกอง	30	0.02
A303	ปาล์มน้ำมัน	19,606	15.90
A303/A411	ปาล์มน้ำมัน/กล้วย	482	0.39
A303/A419	ปาล์มน้ำมัน/มังคุด	10	0.01
A303/A420	ปาล์มน้ำมัน/ยางสด ลองกอง	4	-
A305	สั๊ก	38	0.03
A312/A403	กาแฟ/ทุเรียน	22	0.02
A400	ไม้ผลร้าง/เลื่อมโทรม	3	-
A401	ไม้ผลผสม	1,833	1.49
A402/A403	ส้ม/ทุเรียน	19	0.02
A403	ทุเรียน	1,607	1.30
A403/A405	ทุเรียน/มะพร้าว	6	0.01
A403/A411	ทุเรียน/กล้วย	152	0.12
A403/A419	ทุเรียน/มังคุด	17	0.01
A403/A420	ทุเรียน/ยางสด ลองกอง	344	0.28
A404	เงาะ	29	0.02
A404/A419	เงาะ/มังคุด	11	0.01
A405	มะพร้าว	1	-
A405/A411	มะพร้าว/กล้วย	37	0.03
A411	กล้วย	112	0.09
A414	ฝรั่ง	5	-
A414/A418	ฝรั่ง/ชมพู	3	-
A418	ชมพู	3	-
A420	ยางสด ลองกอง	65	0.05

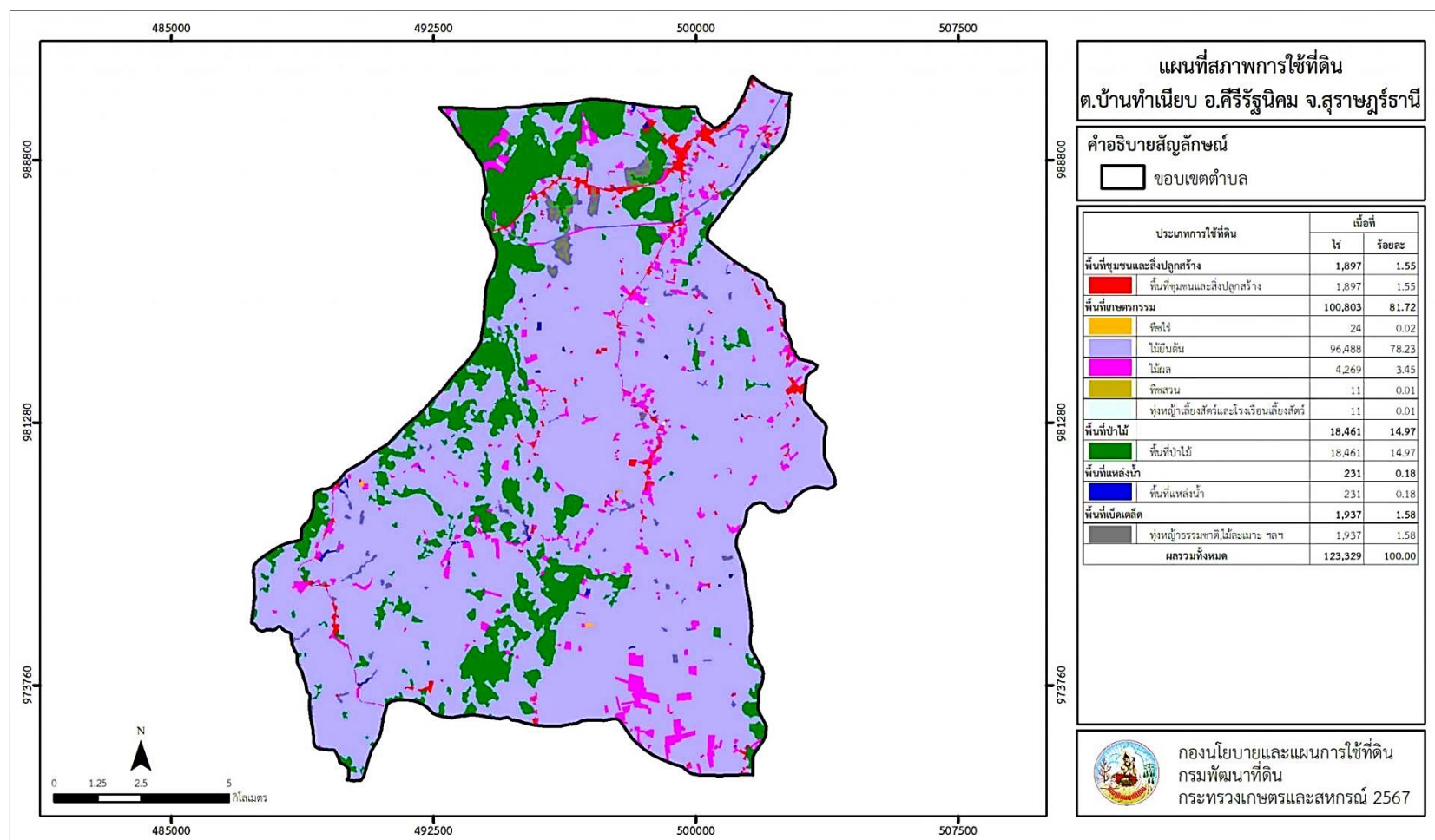
แผนการใช้ที่ดินตำบลบ้านท่าเนียบ อำเภอศรีรัตนนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตารางที่ 2-2 (ต่อ)

หน่วยแผนที่	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A422	มะนาว	16	0.01
A427	ส้มโอ	6	0.01
A502	พืชผัก	11	0.01
A701	ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์	6	0.01
A704	โรงเรือนเลี้ยงสุกร	5	-
F	พื้นที่ป่าไม้	18,461	14.97
F100	ป่าไม้ผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู	300	0.24
F101	ป่าไม้ผลัดใบสมบูรณ์	18,161	14.73
M	พื้นที่เบ็ดเตล็ด	1,937	1.58
M101	ทุ่งหญ้าธรรมชาติ	282	0.23
M102	ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ	760	0.62
M300	เหมืองเก่า บ่อขุดเก่า	22	0.02
M301	เหมืองแร่	819	0.66
M304	บ่อดิน	18	0.02
M401	พื้นที่กองวัสดุ	19	0.02
M405	พื้นที่ถม	17	0.01
W	พื้นที่แหล่งน้ำ	231	0.18
W102	หนอง บึง ทะเลสาบ	30	0.02
W201	อ่างเก็บน้ำ	36	0.03
W202	บ่อน้ำในไร่นา	165	0.13
ผลรวมทั้งหมด		123,329	100.00

แผนการใช้ที่ดินตำบลบ้านท่าเนียน อำเภอบักรังนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี

รูปที่ 2-3 สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลบ้านท่าเนียน อำเภอบักรังนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี

2.6 สภาพเศรษฐกิจและสังคม

2.6.1 ประชากร

จากหลักฐานทะเบียนราษฎรของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ปี 2566 พบว่า ประชากรที่อาศัยในพื้นที่ตำบลบ้านท่าเนียบมีประชากรรวม 10,870 คน แยกเป็นชาย 5,414 คน เป็นหญิง 5,456 คน ความหนาแน่นโดยเฉลี่ย 55.09 คนต่อตารางกิโลเมตร มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 4,780 ครัวเรือน เป็นครัวเรือนเกษตรที่มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 2,096 ครัวเรือน หรือร้อยละ 43.85 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด และเป็นครัวเรือนที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ ครัวเรือนเกษตรที่ไม่ได้มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 2,684 ครัวเรือน หรือร้อยละ 56.15 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด ดังรายละเอียดในตารางที่ 2-3 และตารางที่ 2-4

ตารางที่ 2-3 จำนวนประชากรและครัวเรือน ตำบลบ้านท่าเนียบ อำเภอศรีรัตนนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ปี 2566

ตำบล/หมู่บ้าน	จำนวน ครัวเรือน	จำนวนประชากร (คน)		
		ชาย	หญิง	รวม
ตำบลบ้านท่าเนียบ	4,780	5,414	5,456	10,870
หมู่ที่ 1 ท่าเนียบ	514	416	415	831
หมู่ที่ 2 บางขนุน	410	452	403	855
หมู่ที่ 3 เปื้องแบบ	371	422	445	867
หมู่ที่ 4 น้ำลาด	734	882	904	1,786
หมู่ที่ 5 ควนทอง	726	787	816	1,603
หมู่ที่ 6 แสงอรุณ	492	603	631	1,234
หมู่ที่ 7 คลองขนาน	403	386	415	801
หมู่ที่ 8 กลางใหม่	689	966	918	1,884
หมู่ที่ 9 เคี่ยมงาม	441	500	509	1,009

ที่มา: กรมการปกครอง (2567)

ตารางที่ 2-4 จำนวนและสัดส่วนครัวเรือน ตำบลบ้านท่าเนียบ อำเภอศรีรัตนนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ปี 2566

รายการ	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
จำนวนครัวเรือนทั้งหมด ¹⁾	4,780	100.00
- จำนวนครัวเรือนเกษตรที่มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร ²⁾	2,096	43.85
- จำนวนครัวเรือนที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ และจำนวนครัวเรือนเกษตรที่ไม่ได้มาขึ้นทะเบียนฯ	2,684	56.15

ที่มา: 1) กรมการปกครอง (2567)

2) กรมส่งเสริมการเกษตร (2567)

2.6.2 การถือครองที่ดิน

ตำบลบ้านท่าเนียบ อำเภอศรีรัตนนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีพื้นที่รวมทั้งหมด 123,329 ไร่ และมีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 4,780 ครัวเรือน (ตารางที่ 2-3) จากการวิเคราะห์พบการถือครองที่ดินเฉลี่ยครัวเรือนละ 25.80 ไร่ จากข้อมูลสภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบันของตำบล มีพื้นที่เกษตรกรรมทั้งหมด 100,803 ไร่ หรือร้อยละ 81.72 ของเนื้อที่ของตำบลรวมต่อจำนวนครัวเรือนทั้งหมด และเมื่อนำมาประเมินพบการถือครองที่ดินทางการเกษตรเฉลี่ยครัวเรือนละ 48.09 ไร่

2.6.3 ลักษณะทางเศรษฐกิจและการประกอบอาชีพ

ประชากรในตำบลบ้านท่าเนียบ อำเภอศรีรัตนนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม มีจำนวนครัวเรือนเกษตรที่ขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 2,096 ครัวเรือน (ตารางที่ 2-4) มีการใช้ที่ดินสำหรับปลูกยางพารา ปาล์มน้ำมัน และไม้ผลผสม ทางด้านการเลี้ยงสัตว์เกษตรกรมีการเลี้ยงไว้เพื่อบริโภคหากเหลือจึงจำหน่ายเป็นรายได้เสริม นอกจากนี้ประชากรยังประกอบอาชีพค้าขาย รับราชการ รับจ้างทั่วไป และอื่น ๆ บางครัวเรือนประกอบอาชีพหลายอย่างควบคู่กันไป

2.6.4 ด้านรายได้-รายจ่าย

จากข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ของกรมการพัฒนาชุมชน ปี 2565 พบว่า รายได้ครัวเรือนเฉลี่ยปีละ 181,980 บาท รายได้บุคคลเฉลี่ยปีละ 68,188 บาท รายจ่ายครัวเรือนเฉลี่ยปีละ 122,747 บาท รายจ่ายบุคคลเฉลี่ยปีละ 44,993 บาท เมื่อพิจารณาจะเห็นว่ารายได้ครัวเรือนมากกว่ารายจ่ายครัวเรือนปีละ 59,233 บาท และรายได้บุคคลมากกว่ารายจ่ายบุคคลปีละ 22,195 บาท ดังรายละเอียดในตารางที่ 2-5

ตารางที่ 2-5 รายได้-รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือน ตำบลบ้านท่าเนียบ อำเภอศรีรัตนนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ปี 2565

ตำบล/หมู่บ้าน	แหล่งรายได้ของครัวเรือน (บาท/ปี)				รายได้เฉลี่ย (บาท/ปี)		รายจ่ายเฉลี่ย (บาท/ปี)	
	อาชีพหลัก	อาชีพรอง	รายได้อื่น	ทำ-หาเอง	ครัวเรือน	บุคคล	ครัวเรือน	บุคคล
ตำบลบ้านท่าเนียบ	145,240	15,419	9,034	12,287	181,980	68,188	122,747	45,993
หมู่ที่ 1 ท่าเนียบ	153,112	35,017	3,527	1,171	192,828	74,025	178,528	68,536
หมู่ที่ 2 บางขนุน	214,406	11,525	16,915	39,207	282,053	97,763	249,845	86,600
หมู่ที่ 3 เปื้องแบบ	239,500	15,238	6,072	13,423	274,233	104,095	140,016	53,148
หมู่ที่ 4 น้ำลาด	128,302	22,383	14,303	13,254	178,241	71,003	106,715	42,510
หมู่ที่ 5 ควนทอง	88,512	0	0	0	88,512	41,221	48,163	22,430
หมู่ที่ 6 แสงอรุณ	106,362	31,903	18,831	23,390	180,485	53,528	144,742	42,928
หมู่ที่ 7 คลองขนาน	125,522	843	717	74	127,156	97,162	118,093	90,238
หมู่ที่ 8 กลางใหม่	151,343	15,237	14,000	18,641	199,220	67,573	154,998	52,574
หมู่ที่ 9 เคี่ยมงาม	171,117	2,531	44	286	173,978	50,048	7	2

ที่มา: กรมการพัฒนาชุมชน (2567)

บทที่ 3

สถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติ

การศึกษาสถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ตำบลบ้านท่าเนียบ อำเภอศรีรัตนนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้แก่ ทรัพยากรป่าไม้ ทรัพยากรน้ำ และทรัพยากรดิน ซึ่งเป็นทรัพยากรกายภาพที่สำคัญต่อการทำการเกษตร ดังนั้นจึงจำเป็นต้องทราบว่าทรัพยากรธรรมชาติแต่ละชนิดปัจจุบันมีสถานะอย่างไร เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผนการใช้ที่ดินซึ่งจะนำไปสู่การกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรม รวมถึงมาตรการต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 ทรัพยากรป่าไม้

3.1.1 ป่าไม้ตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี

1) ป่าอนุรักษ์ ไม่พบพื้นที่ป่าอนุรักษ์ (เขตอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตวนอุทยาน เขตห้ามล่าสัตว์ป่า) ในพื้นที่

2) ป่าสงวนแห่งชาติ ได้มีการจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและที่ดินป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติตามมติคณะรัฐมนตรี วันที่ 10 มีนาคม 2535 และ 17 มีนาคม 2535 แบ่งออกเป็น 3 เขต ประกอบด้วยเขตพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์ (Zone C) เขตพื้นที่ป่าเพื่อเศรษฐกิจ (Zone E) และเขตพื้นที่ป่าที่เหมาะสมต่อการเกษตร (Zone A) จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบพื้นที่ป่าจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติตามมติคณะรัฐมนตรีในพื้นที่ ได้แก่

(1) เขตพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์ (Zone C) เนื้อที่ 18,474 ไร่

(2) เขตพื้นที่ป่าเพื่อเศรษฐกิจ (Zone E) เนื้อที่ 72,900 ไร่

(3) เขตพื้นที่ป่าที่เหมาะสมต่อการเกษตร (Zone A) เนื้อที่ 11,300 ไร่

3.1.2 ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบชั้นคุณภาพลุ่มน้ำในพื้นที่ ได้แก่

1) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 1A เนื้อที่ 7,753 ไร่

2) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 1B เนื้อที่ 5,669 ไร่

3) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 1BR เนื้อที่ 1,587 ไร่

4) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 2 เนื้อที่ 5,992 ไร่

5) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 3 เนื้อที่ 12,501 ไร่

6) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 4 เนื้อที่ 62,701 ไร่

7) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 5 เนื้อที่ 27,126 ไร่

ทั้งนี้ เนื้อที่ดังกล่าวข้างต้นคำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ เป็นเนื้อที่เบื้องต้นเท่านั้น ไม่สามารถใช้อ้างอิงได้ทางกฎหมาย

3.2 ทรัพยากรน้ำ

3.2.1 ปริมาณน้ำฝน พบว่า ในพื้นที่ตำบลบ้านท่าเนียบ มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยในคาบ 30 ปี พ.ศ.2537-2566 มีปริมาณน้ำฝนรวม 2,032.3 มิลลิเมตรต่อปี

3.2.2 น้ำผิวดิน หมายถึง แม่น้ำลำคลอง หนอง บึง ทะเลสาบ อ่างเก็บน้ำ และแหล่งน้ำสาธารณะอื่น ๆ ที่อยู่ภายในผืนแผ่นดิน ในพื้นที่ตำบลบ้านท่าเนียบ มีแหล่งน้ำผิวดินธรรมชาติ ได้แก่ คลองขนาน คลองชิงไส คลองน้ำราด คลองบางเหลียง คลองสะพานหิน คลองเหลาะ คลองเหล็ด ห้วยนาโย และห้วยหินกอง

3.2.3 น้ำบาดาล จากฐานข้อมูลของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล (2566) พบว่า ตำบลบ้านท่าเนียบ มีจำนวนบ่อบาดาลราชการจำนวน 9 บ่อ และจำนวนบ่อบาดาลเอกชนจำนวน 1 บ่อ

3.3 ทรัพยากรดิน

ทรัพยากรดินในพื้นที่ตำบลบ้านท่าเนียบ อำเภอศรีรัตนนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบหน่วยแผนที่ดินทั้งหมด 35 หน่วยแผนที่ดิน และหน่วยพื้นที่เบ็ดเตล็ด 2 หน่วยแผนที่ ดังนี้

3.3.1 ดินในพื้นที่ลุ่ม มี 2 หน่วยแผนที่ดิน ได้แก่

- 1) หน่วยแผนที่ดิน Bu-silA ชุดดินสายบุรี มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 5,594 ไร่ หรือร้อยละ 4.54 ของเนื้อที่ตำบล
- 2) หน่วยแผนที่ดิน Bu-silB ชุดดินสายบุรี มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายแป้ง ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 12,386 ไร่ หรือร้อยละ 10.04 ของเนื้อที่ตำบล

3.3.2 ดินในพื้นที่ดอน มี 33 หน่วยแผนที่ดิน ได้แก่

- 1) หน่วยแผนที่ดิน AC-wd,col-slB ดินตะกอนน้ำพาเชิงซ้อนที่มีการระบายน้ำดีและเป็นดินร่วนหยาบ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 3,265 ไร่ หรือร้อยละ 2.65 ของเนื้อที่ตำบล
- 2) หน่วยแผนที่ดิน Ak-cC ชุดดินอ่าวลึก มีเนื้อดินบนเป็นดินเหนียว ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 2,745 ไร่ หรือร้อยละ 2.23 ของเนื้อที่ตำบล
- 3) หน่วยแผนที่ดิน Ak-cD ชุดดินอ่าวลึก มีเนื้อดินบนเป็นดินเหนียว ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 52 ไร่ หรือร้อยละ 0.04 ของเนื้อที่ตำบล
- 4) หน่วยแผนที่ดิน Fd-slB ชุดดินฝั่งแดง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 2,390 ไร่ หรือร้อยละ 1.94 ของเนื้อที่ตำบล

- 5) หน่วยแผนที่ดิน Fd-sLC ชุดดินฝั้แดง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 18,395 ไร่ หรือร้อยละ 14.92 ของเนื้อที่ตำบล
- 6) หน่วยแผนที่ดิน Fd-sLD ชุดดินฝั้แดง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 15,752 ไร่ หรือร้อยละ 12.77 ของเนื้อที่ตำบล
- 7) หน่วยแผนที่ดิน Fd-Sd-sLC หน่วยเชิงซ้อนของชุดดินฝั้แดง และชุดดินสะเดา มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,512 ไร่ หรือร้อยละ 1.23 ของเนื้อที่ตำบล
- 8) หน่วยแผนที่ดิน Fd-Sd-sLD หน่วยเชิงซ้อนของชุดดินฝั้แดง และชุดดินสะเดา มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 2,317 ไร่ หรือร้อยละ 1.88 ของเนื้อที่ตำบล
- 9) หน่วยแผนที่ดิน Kbi-clB ชุดดินกระบี่ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,620 ไร่ หรือร้อยละ 1.31 ของเนื้อที่ตำบล
- 10) หน่วยแผนที่ดิน Kbi-clC ชุดดินกระบี่ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 4,525 ไร่ หรือร้อยละ 3.67 ของเนื้อที่ตำบล
- 11) หน่วยแผนที่ดิน Kbi-clD ชุดดินกระบี่ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 3,056 ไร่ หรือร้อยละ 2.48 ของเนื้อที่ตำบล
- 12) หน่วยแผนที่ดิน Kh-sLB ชุดดินคอกหงษ์ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 107 ไร่ หรือร้อยละ 0.09 ของเนื้อที่ตำบล
- 13) หน่วยแผนที่ดิน Kh-sLC ชุดดินคอกหงษ์ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,521 ไร่ หรือร้อยละ 1.23 ของเนื้อที่ตำบล
- 14) หน่วยแผนที่ดิน Kkt-clC ชุดดินเขาขาด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,040 ไร่ หรือร้อยละ 0.84 ของเนื้อที่ตำบล
- 15) หน่วยแผนที่ดิน Km-sLB ชุดดินคลองท่อม มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 2,791 ไร่ หรือร้อยละ 2.26 ของเนื้อที่ตำบล
- 16) หน่วยแผนที่ดิน Km-sLC ชุดดินคลองท่อม มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,312 ไร่ หรือร้อยละ 1.06 ของเนื้อที่ตำบล
- 17) หน่วยแผนที่ดิน Km-sLD ชุดดินคลองท่อม มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,658 ไร่ หรือร้อยละ 1.34 ของเนื้อที่ตำบล
- 18) หน่วยแผนที่ดิน Km-mw-sLB ชุดดินคลองท่อม มีการระบายน้ำดีปานกลาง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 410 ไร่ หรือร้อยละ 0.33 ของเนื้อที่ตำบล
- 19) หน่วยแผนที่ดิน Nat-sLB ชุดดินนาทวี มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,392 ไร่ หรือร้อยละ 1.13 ของเนื้อที่ตำบล

- 20) หน่วยแผนที่ดิน Nat-sLC ชุดดินนาทวิ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 70 ไร่ หรือร้อยละ 0.06 ของเนื้อที่ตำบล
 - 21) หน่วยแผนที่ดิน Nat-sLD ชุดดินนาทวิ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 512 ไร่ หรือร้อยละ 0.42 ของเนื้อที่ตำบล
 - 22) หน่วยแผนที่ดิน Ntn-clB ชุดดินนาทอน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,367 ไร่ หรือร้อยละ 1.11 ของเนื้อที่ตำบล
 - 23) หน่วยแผนที่ดิน Pac-clB ชุดดินปากจั่น มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 2,768 ไร่ หรือร้อยละ 2.24 ของเนื้อที่ตำบล
 - 24) หน่วยแผนที่ดิน Pac-clC ชุดดินปากจั่น มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 11 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่ตำบล
 - 25) หน่วยแผนที่ดิน Pto-sLD ชุดดินพะโต๊ะ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 55 ไร่ หรือร้อยละ 0.04 ของเนื้อที่ตำบล
 - 26) หน่วยแผนที่ดิน Rg-gsLE ชุดดินระนอง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายปนกรวด ความลาดชัน 20-35 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 207 ไร่ หรือร้อยละ 0.17 ของเนื้อที่ตำบล
 - 27) หน่วยแผนที่ดิน Ro-silA ชุดดินรือเสาะ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายปนัง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 54 ไร่ หรือร้อยละ 0.04 ของเนื้อที่ตำบล
 - 28) หน่วยแผนที่ดิน Ro-silB ชุดดินรือเสาะ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายปนัง ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 8 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่ตำบล
 - 29) หน่วยแผนที่ดิน Sw-sLC ชุดดินสวี มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 809 ไร่ หรือร้อยละ 0.66 ของเนื้อที่ตำบล
 - 30) หน่วยแผนที่ดิน Sw-sLD ชุดดินสวี มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 508 ไร่ หรือร้อยละ 0.41 ของเนื้อที่ตำบล
 - 31) หน่วยแผนที่ดิน Te-sLB ชุดดินท่าชะ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 471 ไร่ หรือร้อยละ 0.38 ของเนื้อที่ตำบล
 - 32) หน่วยแผนที่ดิน Te-sLC ชุดดินท่าชะ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 468 ไร่ หรือร้อยละ 0.38 ของเนื้อที่ตำบล
 - 33) หน่วยแผนที่ดิน Te-mw-sLA ดินท่าชะที่มีการระบายน้ำดีปานกลาง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 208 ไร่ หรือร้อยละ 0.17 ของเนื้อที่ตำบล
- 3.3.3 พื้นที่เบ็ดเตล็ด มี 2 หน่วยแผนที่ ได้แก่

1) หน่วยแผนที่ดิน SC พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน มีเนื้อที่ 31,961 ไร่ หรือร้อยละ 25.91 ของเนื้อที่ตำบล

2) หน่วยแผนที่ดิน W พื้นที่น้ำ มีเนื้อที่ 12 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่ตำบล

ปัญหาทรัพยากรดินทางการเกษตรตามสภาพธรรมชาติในพื้นที่ พบปัญหาดินต้น มีเนื้อที่ 1,247 ไร่ หรือร้อยละ 1.01 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ ชุดดินเขาขาด (Kkt) และชุดดินระนอง (Rg)

รายละเอียดของสมบัติดิน ตำบลบ้านท่าเียน อำเภอกีร์รัฐนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ดังแสดงในตารางที่ 3-1 และแผนที่แสดงในลักษณะของชุดดิน (รูปที่ 3-1)

แผนการใช้ที่ดินตำบลบ้านท่าเนียบ อำเภอศรีรัตนนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตารางที่ 3-1 สมบัติดิน ตำบลบ้านท่าเนียบ อำเภอศรีรัตนนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี

หน่วยแผนที่ดิน	ความลาดชัน (%)	ความลึก (ซม.)	การระบายน้ำ	ความอุดม สมบูรณ์ ของดิน	ความจุแลกเปลี่ยน แคตไอออน (cmol/kg)	ความอิ่มตัวเบส (%)	ปฏิกิริยาดิน		ค่าการนำ ไฟฟ้า (dS/m)	ความลึกของ ชั้นจาโรไซด์ (ซม.)	เนื้อที่	
							ดินบน	ดินล่าง			ไร่	ร้อยละ
AC-wd,col-sLB	2-5	>150	ดี	ต่ำ	10-20	35-75	5.0-6.5	5.5-7.0	<2	-	2,875	2.33
AC-wd,col-sLB*	2-5	>150	ดี	ปานกลาง	10-20	35-75	5.0-6.5	5.5-7.0	<2	-	390	0.32
Ak-cC	5-12	>150	ดี	ปานกลาง	<10	<35	5.0-6.5	4.5-5.5	<2	-	2,745	2.23
Ak-cD	12-20	>150	ดี	ปานกลาง	<10	<35	5.0-6.5	4.5-5.5	<2	-	52	0.04
Bu-silA	0-2	>150	ค่อนข้างเลว	ต่ำ	<10	<35	4.5-6.0	4.5-5.5	<2	-	5,594	4.54
Bu-silB	2-5	>150	ค่อนข้างเลว	ต่ำ	<10	<35	4.5-6.0	4.5-5.5	<2	-	1,322	1.07
Bu-silB*	2-5	>150	ค่อนข้างเลว	ปานกลาง	<10	<35	4.5-6.0	4.5-5.5	<2	-	11,064	8.97
Fd-Sd-sLC	5-12	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	1,512	1.23
Fd-Sd-sLD	12-20	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	2,317	1.88
Fd-sLB	2-5	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	2,390	1.94
Fd-sLC	5-12	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	18,395	14.92
Fd-sLD	12-20	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	15,752	12.77
Kbi-clB	2-5	>150	ดี	ปานกลาง	<10	<35	5.0-6.5	4.5-5.5	<2	-	1,620	1.31
Kbi-clC	5-12	>150	ดี	ปานกลาง	<10	<35	5.0-6.5	4.5-5.5	<2	-	4,525	3.67
Kbi-clD	12-20	>150	ดี	ปานกลาง	<10	<35	5.0-6.5	4.5-5.5	<2	-	3,056	2.48
Kh-sLB	2-5	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	4.5-5.5	4.5-5.5	<2	-	107	0.09
Kh-sLC	5-12	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	4.5-5.5	4.5-5.5	<2	-	1,521	1.23
Kkt-clC	5-12	0-50	ดีถึงดีปานกลาง	ต่ำ	<10	<35	5.0-6.0	4.5-5.5	<2	-	904	0.73
Kkt-clC*	5-12	0-50	ดีถึงดีปานกลาง	ปานกลาง	<10	<35	5.0-6.0	4.5-5.5	<2	-	136	0.11
Km-mw-sLB	2-5	>150	ดีปานกลาง	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	410	0.33

แผนการใช้ที่ดินตำบลบ้านท่าเนียบ อำเภอศรีรัตนนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตารางที่ 3-1 (ต่อ)

หน่วยแผนที่ดิน	ความลาดชัน (%)	ความลึก (ซม.)	การระบายน้ำ	ความอุดมสมบูรณ์ของดิน	ความจุแลกเปลี่ยนแคตไอออน (cmol/kg)	ความอืดตัวเบส (%)	ปฏิกิริยาดิน		ค่าการนำไฟฟ้า (dS/m)	ความลึกของชั้นจาโรไซด์ (ซม.)	เนื้อที่	
							ดินบน	ดินล่าง			ไร่	ร้อยละ
Km-slB	2-5	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	2,791	2.26
Km-slC	5-12	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	1,312	1.06
Km-slD	12-20	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	1,658	1.34
Nat-slB	2-5	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	4.5-5.5	4.5-5.5	<2	-	1,392	1.13
Nat-slC	5-12	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	4.5-5.5	4.5-5.5	<2	-	70	0.06
Nat-slD	12-20	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	4.5-5.5	4.5-5.5	<2	-	512	0.42
Ntn-clB	2-5	50-100	ดี	ปานกลาง	10-20	<35	5.0-5.5	4.5-5.5	<2	-	1,367	1.11
Pac-clB	2-5	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	6.0-7.0	4.5-5.5	<2	-	2,768	2.24
Pac-clC	5-12	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	6.0-7.0	4.5-5.5	<2	-	11	0.01
Pto-slD	12-20	50-100	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-6.5	4.5-5.5	<2	-	55	0.04
Rg-gslE	20-35	0-50	ดี	ต่ำ	<10	<35	4.5-5.0	4.5-5.5	<2	-	207	0.17
Ro-silA	0-2	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	4.5-6.0	4.5-6.0	<2	-	54	0.04
Ro-silB	2-5	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	4.5-6.0	4.5-6.0	<2	-	8	0.01
Sw-slC	5-12	50-100	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.5-6.5	5.0-5.5	<2	-	809	0.66
Sw-slD	12-20	50-100	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.5-6.5	5.0-5.5	<2	-	508	0.41
Te-mw-slA	0-2	>150	ดีปานกลาง	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	208	0.17
Te-slB	2-5	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	471	0.38
Te-slC	5-12	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	468	0.38
SC	>35	-	-	-	-	-	-	-	-	-	31,961	25.91

แผนการใช้ที่ดินตำบลบ้านท่าเียน อำเภอศรีรัตนนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตารางที่ 3-1 (ต่อ)

หน่วยแผนที่ดิน	ความลาดชัน (%)	ความ ลึก (ซม.)	การระบาย น้ำ	ความอุดม สมบูรณ์ ของดิน	ความจุ แลกเปลี่ยน แคตไอออน (cmol/kg)	ความอึดตัวเบส (%)	ปฏิกิริยาดิน		ค่าการนำ ไฟฟ้า (dS/m)	ความลึกของ ชั้นจาโรไซด์ (ซม.)	เนื้อที่	
							ดินบน	ดินล่าง			ไร่	ร้อยละ
W	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12	0.01
รวมทั้งหมด											123,329	100.00

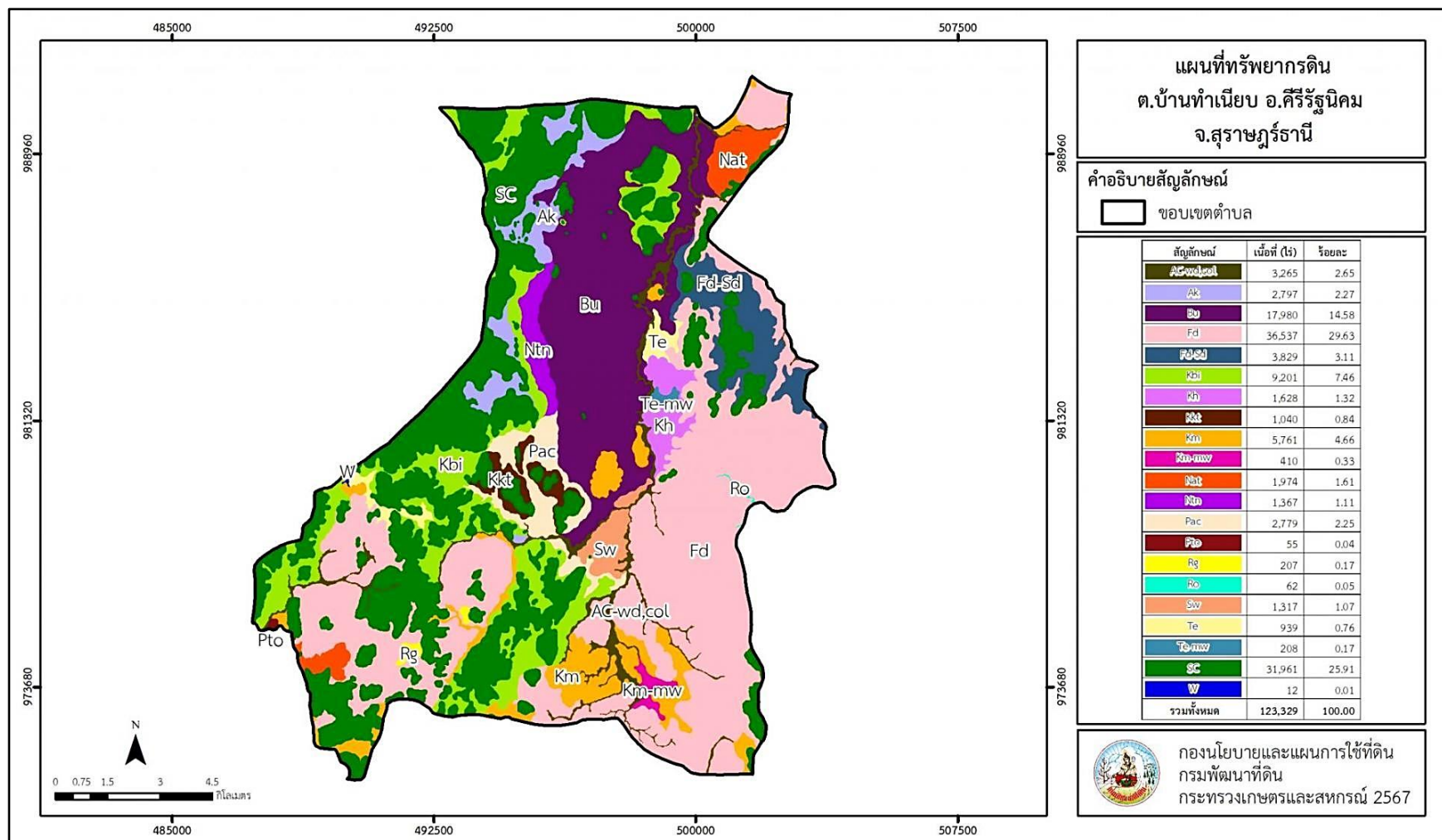
หมายเหตุ: 1. * หมายถึง หน่วยแผนที่ดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ของดินต่างจากหน่วยแผนที่ดินเดียวกัน

2. เนื้อที่คำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

ที่มา: กองสำรวจและวิจัยทรัพยากรดิน กรมพัฒนาที่ดิน (2566)

แผนการใช้ที่ดินตำบลบ้านท่าเนียบ อำเภอกีร์รีรัฐนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี

รูปที่ 3-1 ทรัพยากรดิน ตำบลท่าเนียบ อำเภอกีร์รีรัฐนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี

บทที่ 4

กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal: PRA)

4.1 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)

การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) เมื่อวันที่ 6 สิงหาคม 2567 มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

4.1.1 ปัญหาหลักของตำบลบ้านท่าเนียน คือ

- 1) ดินขาดความอุดมสมบูรณ์
- 2) ขาดแคลนน้ำ
- 3) ขาดกรรมสิทธิ์ในที่ดินทำกิน
- 4) การชะล้างพังทลายของดิน

4.1.2 ความต้องการของชุมชน และเกษตรกร ตำบลบ้านท่าเนียน มีความต้องการ 3 ประการ คือ

- 1) แก้ปัญหาดินเสื่อมโทรมและฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดิน
- 2) แก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำ
- 3) ปรับปรุงที่ดิน และเปลี่ยนกิจกรรมการผลิตให้เหมาะสมกับที่ดิน

ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) ได้นำมาวิเคราะห์ร่วมกับปัญหาด้านกายภาพ โดยระบบ DPSIR มีรายละเอียดดังนี้

1) แรงขับเคลื่อน (Driver) มี 4 ประการ คือ

- 1.1) ดินเสื่อมโทรม
- 1.2) ขาดแคลนน้ำ
- 1.3) การไร้กรรมสิทธิ์ในที่ดิน
- 1.4) เข้าร่วมโครงการของรัฐ

2) แรงกดดัน (Pressure) ที่เกิดจากปัจจัยขับเคลื่อน มี 4 ประการ คือ

- 2.1) การปรับปรุงบำรุงดิน
- 2.2) ความต้องการน้ำทางการเกษตร
- 2.3) แก้ไขปัญหาการไร้กรรมสิทธิ์
- 2.4) เพิ่มองค์ความรู้ด้านการจัดการทรัพยากรดินเพื่อการเกษตร

3) **สภาวะ (State)** ที่เกิดแรงกดดัน มี 4 ประการ คือ

- 3.1) ความเสื่อมโทรมของดินทางกายภาพ/เคมี/ชีวภาพ
- 3.2) ขาดการบริหารจัดการน้ำที่เหมาะสม
- 3.3) ขาดแหล่งกักเก็บน้ำและระบบท่อน้ำ
- 3.4) ราษฎรเรียกร้องสิทธิในที่ดิน

4) **ผลกระทบ (Impact)** ที่ปรากฏในพื้นที่ มี 4 ประการ คือ

- 4.1) ผลผลิตพืชต่ำ ลงทุนการผลิตสูง
- 4.2) ขาดแคลนน้ำอุปโภคบริโภค และการเกษตร
- 4.3) แหล่งน้ำที่มีอยู่ตื้นเขินจากตะกอน
- 4.4) มีปัญหาต่อคุณภาพชีวิต

5) **การตอบสนอง (Response)** ของรัฐในอดีต ปัจจุบัน และในอนาคต มีดังนี้

อดีต-ปัจจุบัน

พื้นที่ลาดชัน

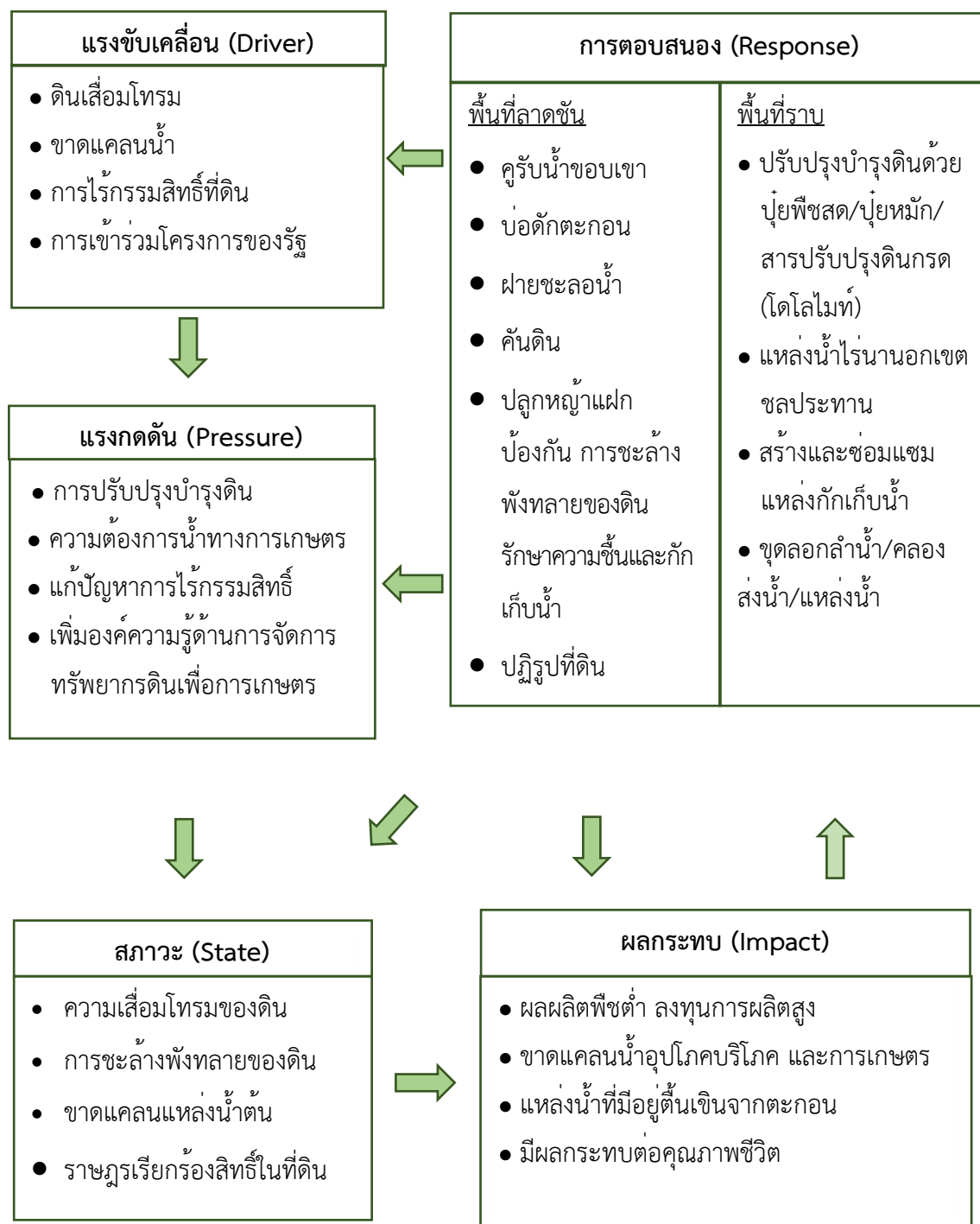
- 5.1) ปลูกหญ้าแฝก ป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน รักษาความชื้นและกักเก็บน้ำ
- 5.2) บ่อดักตะกอน
- 5.3) ฝายชะลอน้ำ
- 5.4) คันดิน
- 5.5) คูรับน้ำขอบเขา
- 5.6) ปฏีรูปที่ดิน

พื้นที่ราบ

- 5.1) ปรับปรุงบำรุงดินด้วยปุ๋ยพืชสด/ปุ๋ยหมัก/สารปรับปรุงดินกรด (โดโลไมท์)
- 5.2) แหล่งน้ำไร่นานอกเขตชลประทาน (1,260 ลบ.ม.)
- 5.3) สร้างและซ่อมแซมแหล่งกักเก็บน้ำ
- 5.4) ขุดลอกลำน้ำ/คลองส่งน้ำ/แหล่งน้ำ

อนาคต

- (1) พัฒนาที่ดินและน้ำที่เป็นระบบทั้งตำบล ในรูปแบบเขตพัฒนาที่ดินลุ่มน้ำ
 - (2) สนับสนุนปัจจัยการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ และพัฒนาองค์ความรู้การจัดการดิน
- ดังมีรายละเอียดในรูปที่ 4-1

รูปที่ 4-1 การวิเคราะห์สถานการณ์โดยระบบ DPSIR ของตำบลบ้านท่าเนียบ อำเภอศรีรัตนนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.2 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน

ตำบลบ้านท่าเนียบ อำเภอกีรีรัฐนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีการเพาะปลูกพืช ดังนี้

4.2.1 ไม้ยืนต้นเศรษฐกิจ

1) ยางพารา เกษตรกรจะปลูกยางพาราในช่วงต้นฤดูฝน ระหว่างเดือนพฤษภาคม - กรกฎาคม ต้นยางพาราที่จะทำการกรีดยางพาราในครั้งแรกต้องมีอายุครบ 7 ปี เต็ม หรือมีความโตรอบต้น 50 เซนติเมตร ที่ระดับความสูง 150 เซนติเมตร

2) ปาล์มน้ำมัน เกษตรกรส่วนใหญ่จะเลือกปลูกปาล์มน้ำมันช่วงต้นฤดูฝน ระหว่างเดือนพฤษภาคม-กรกฎาคม ควรปลูกเมื่อฝนเริ่มตกแล้วเพราะดินจะมีความชื้นเพื่อให้ต้นกล้าได้มีเวลาตั้งตัวในแปลงได้นาน อายุการเก็บเกี่ยว เริ่มให้ผลผลิตครั้งแรกอายุประมาณ 30 เดือน นับจากหลังปลูกลงแปลง และจะให้ผลผลิตอย่างต่อเนื่องเก็บเกี่ยวได้ตลอดปี

4.2.2 ไม้ผล

1) ทุเรียน เกษตรกรส่วนใหญ่จะปลูกทุเรียนช่วงต้นฤดูฝน ระหว่างเดือนพฤษภาคม-กรกฎาคม ในบางแปลงหากมีการจัดระบบการให้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถดูแลให้น้ำกับต้นทุเรียนได้อย่างสม่ำเสมอในช่วงหลังปลูก ก็สามารถปลูกได้ตั้งแต่เดือนมกราคมถึงเดือนมีนาคม

2) มังคุด สวนมังคุดในตำบลจะเป็นมังคุดดั้งเดิม ซึ่งเกษตรกรจะปลูกในช่วงต้นฤดูฝน ปัจจุบันไม่มีการปลูกเพิ่มแต่อย่างใด

3) ไม้ผลผสมผสาน เกษตรกรปลูกไม้ผลหลายชนิด ทั้งไม้ผลขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ เพื่อให้มีผลไม้นานปี และมิรายได้จากการจำหน่ายตลอดทั้งปี เช่น ทุเรียน มังคุด ลองกอง เงาะ

4.2.3 พืชแซม

1) พืชผัก ที่นิยมปลูก ได้แก่ ถั่วฝักยาว แตงกวา และพืชผักสวนครัวประเภท ข่า ขมิ้น

แผนการใช้ที่ดินตำบลบ้านท่าเนียบ อำเภอศรีรัตนนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี

เดือน ชนิดพืช	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ไม้ยืนต้นเศรษฐกิจ												
1. ยางพารา					ยางพารา							
2. ปาล์มน้ำมัน					ปาล์มน้ำมัน							
ไม้ผล												
1. ทุเรียน	ทุเรียน				ทุเรียน							
2. ไม้ผลผสมผสาน	ไม้ผลผสมผสาน											
พืชแซม												
1. พืชผัก	พืชผัก											

รูปที่ 4-2 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน ตำบลบ้านท่าเนียบ อำเภอศรีรัตนนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี

บทที่ 5

การประเมินคุณภาพที่ดิน

5.1 หลักการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพ

การประเมินคุณภาพที่ดินหรือการประเมินความเหมาะสมของที่ดิน สอดคล้องตามหลักการของ FAO Framework ค.ศ. 1983 ซึ่งการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพ เป็นการประเมินศักยภาพของที่ดินว่าที่ดินนั้น ๆ เหมาะสมมากหรือน้อยเพียงใดสำหรับการใช้ที่ดินประเภทต่าง ๆ หรือการปลูกพืชต่าง ๆ โดยพิจารณาจาก สภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของพืช สมบัติดินที่ได้จำแนกไว้ในแต่ละตำบล ร่วมกับการจัดการพื้นที่ เช่น ระบบชลประทาน พื้นที่กร่อง การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เป็นต้น และนอกจากนี้พิจารณาความต้องการปัจจัยต่อการปลูกพืชแต่ละชนิด สอดคล้องตามหลักการของ Food and Agriculture Organization of the United Nations ได้แก่ ความต้องการด้านพืช ความต้องการด้านการจัดการ ความต้องการด้านการอนุรักษ์ (บัณฑิตและคำรน, 2542) รายละเอียดดังตารางที่ 5-1

ระดับความเหมาะสมของที่ดินได้จากการสังเคราะห์ข้อมูลดิน การจัดการที่ดิน หรือดินที่มีลักษณะเฉพาะที่เกิดขึ้นตามสภาพภูมิประเทศ (ซึ่งจะเรียกรวมว่าหน่วยที่ดิน) ลักษณะภูมิอากาศ พิจารณาร่วมกับระดับความต้องการปัจจัยต่อการเจริญเติบโตของพืชแต่ละชนิด หลังจากนั้นดำเนินการประเมินคุณภาพที่ดิน ซึ่งสามารถจำแนกระดับความเหมาะสมของที่ดินได้เป็น 4 ชั้น ได้แก่ เหมาะสมสูง (S1) เหมาะสมปานกลาง (S2) เหมาะสมเล็กน้อย (S3) และไม่เหมาะสม (N) โดยที่

S1: ไม่มีข้อจำกัดด้านที่ดินตามปัจจัยที่ใช้พิจารณา

S2: มีข้อจำกัดด้านที่ดินที่แก้ไขได้ง่ายหรือข้อจำกัดอาจไม่ส่งผลกระทบต่อการเจริญเติบโตของพืชอย่างชัดเจน

S3: มีข้อจำกัดด้านที่ดินที่แก้ไขได้ยาก ควรปรับเปลี่ยนการผลิตเป็นพืชชนิดอื่นหรือกิจกรรมอื่น (ส่วนใหญ่เป็นลักษณะทางกายภาพ)

N: มีข้อจำกัดที่พัฒนาหรือปรับปรุงที่ดินได้ยากมาก หากจะดำเนินการพัฒนาหรือปรับปรุงต้องใช้ต้นทุนสูงหรือเครื่องจักรขนาดใหญ่ แนะนำให้ปรับเปลี่ยนการผลิต

ตารางที่ 5-1 ตัวอย่างการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพของประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน

คุณภาพที่ดิน (Land Quality)	คุณลักษณะที่ดินตัวแทน (Land Characteristics)	ระดับความ เหมาะสม (Land Suitability Rating)
1. ความเหมาะสมด้านความต้องการด้านพืช (Crop Requirements)		
1.1. การหยั่งลึกของรากพืช (r)	ความลึกของดิน	S1
1.2. ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m)	ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยในรอบปี	S2m
1.3. ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจน ต่อรากพืช (o)	สภาพการระบายน้ำของดิน	S2o
ความเหมาะสมรวมด้านความต้องการด้านพืช (Crop Requirements)		S2om
2. ความเหมาะสมด้านความต้องการด้านการจัดการ (Management Requirements)		
2.1. สภาพการเขตกรรม (k)	ชั้นความยากง่ายในการ เขตกรรม (ดินบน)	S1
2.2. ศักยภาพการใช้เครื่องจักรกล (w)	ความลาดชันของพื้นที่	S3w
ความเหมาะสมรวมด้านความต้องการด้านการจัดการ (Management Requirements)		S3w
3. ความเหมาะสมด้านความต้องการด้านการอนุรักษ์ (Conservation Requirements)		
3.1 ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e)	ความลาดชันของพื้นที่	S3e
ความเหมาะสมรวมด้านความต้องการด้านการอนุรักษ์ (Conservation Requirements)		S3e
ความเหมาะสมด้านกายภาพของประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินใน แต่ละหน่วยที่ดินโดยรวม		S3ew

5.2 พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของตำบล

พืชเศรษฐกิจหลักและพืชทางเลือกของตำบล ได้แก่ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ทุเรียน เงาะ
ลองสาด กาแฟ โกโก้

5.3 ระดับความเหมาะสมของที่ดิน

การประเมินคุณภาพที่ดินของพืชเศรษฐกิจหลักและพืชทางเลือก ตำบลบ้านท่าเนียบ อำเภอศรีรัตนนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้ผลการประเมินคุณภาพที่ดิน ดังตารางที่ 5-2

ตารางที่ 5-2 ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของดิน ตำบลบ้านท่าเนียบ อำเภอศรีรัตนนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี

หน่วยที่ดิน	ยางพารา	ปาล์ม น้ำมัน	ทุเรียน	เงาะ	ยางสาด	กาแฟ	โกโก้
AC-wd,col-slB	S2s	S2s	S2s	S2s	S2s	S2s	S2s
AC-wd,col-slB*	S1	S1	S2s	S2s	S2s	S2s	S1
Ak-cC	S2n	S2n	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2n
Ak-cD	S2ewn	S2ewn	S2ewns	S2ewns	S2ewns	S2ewns	S2ewn
Bu-silA	S3o	S2ons	S3o	S3o	S3o	N	N
Bu-silB	S3o	S2ons	S3o	S3o	S3o	N	N
Bu-silB*	S3o	S2on	S3o	S3o	S3o	N	N
Fd-Sd-slC	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns
Fd-Sd-slD	S2ewns	S2ewns	S2ewns	S2ewns	S2ewns	S2ewns	S2ewns
Fd-slB	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns
Fd-slC	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns
Fd-slD	S2ewns	S2ewns	S2ewns	S2ewns	S2ewns	S2ewns	S2ewns
Kbi-clB	S2n	S2n	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2n
Kbi-clC	S2n	S2n	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2n
Kbi-clD	S2ewn	S2ewn	S2ewns	S2ewns	S2ewns	S2ewns	S2ewn
Kh-slB	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns
Kh-slC	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns
Kkt-clC	S3r	N	N	N	N	N	N
Kkt-clC*	S3r	N	N	N	N	N	N
Km-mw-slB	S2ons	S2ns	S2ons	S2ons	S2ons	S2ons	S2ons

ตารางที่ 5-2 (ต่อ)

หน่วยที่ดิน	ยางพารา	ปาล์ม น้ำมัน	ทุเรียน	เงาะ	ลำไย	กาแฟ	โกโก้
Km-slB	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns
Km-slC	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns
Km-slD	S2ewns	S2ewns	S2ewns	S2ewns	S2ewns	S2ewns	S2ewns
Nat-slB	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns
Nat-slC	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns
Nat-slD	S2ewns	S2ewns	S2ewns	S2ewns	S2ewns	S2ewns	S2ewns
Ntn-clB	S2rn	S3r	S3r	S3r	S3r	S3r	S3r
Pac-clB	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns
Pac-clC	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns
Pto-slD	S2ewrns	S3r	S3r	S3r	S3r	S3r	S3r
Rg-gslE	S3ewr	N	N	N	N	N	N
Ro-silA	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns
Ro-silB	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns
Sw-slC	S2rns	S3r	S3r	S3r	S3r	S3r	S3r
Sw-slD	S2ewrns	S3r	S3r	S3r	S3r	S3r	S3r
Te-mw-slA	S2ons	S2ns	S2ons	S2ons	S2ons	S2ons	S2ons
Te-slB	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns
Te-slC	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns

หมายเหตุ: ความหมายของสัญลักษณ์แสดงข้อจำกัดชั้นความเหมาะสม

- e = ความเสียหายจากการกัดกร่อน
- w = ศักยภาพการใช้เครื่องจักร
- r = สภาพการหยั่งลึกของราก
- m = ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช
- o = ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช
- n = ความจุในการดูดซับธาตุอาหาร
- s = ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร

บทที่ 6

แผนการใช้ที่ดิน

6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

ตามที่กรมพัฒนาที่ดินได้จัดทำแผนปฏิบัติการราชการกรมพัฒนาที่ดินระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570) เพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ คือ “เป็นองค์กรอัจฉริยะทางดิน เพื่อขับเคลื่อนการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสม 15 ล้านไร่ ภายในปี 2570” ซึ่งในส่วนของประเด็นการพัฒนาที่ 2 บริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินด้วยชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง (High Value Dataset) ซึ่งมีเป้าหมาย คือ การนำ ชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง ไปใช้ในการบริหารจัดการทางการเกษตร ในส่วนของตัวชี้วัด บริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินบนพื้นฐานของชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง ร้อยละ 100 กลยุทธ์ที่ 2 ยกระดับแผนการใช้ที่ดินไปสู่การปฏิบัติ ได้กำหนดให้ ร้อยละของแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลที่จัดทำแล้วเสร็จทั้งประเทศภายใน ปี 2570 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80) เป็นตัวชี้วัดหนึ่งของกลยุทธ์ดังกล่าว

การวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลเป็นการวางกรอบและนโยบายการการพัฒนาพื้นที่ให้เกิดการใช้ที่ดินอย่างสมดุลและยั่งยืน ซึ่งจะมีความละเอียดและเฉพาะเจาะจงมากกว่าแผนการใช้ที่ดินระดับประเทศ ที่ใช้เป็นกรอบนโยบายการพัฒนาพื้นที่ระดับประเทศ เป็นการกำหนดแนวทางใช้ที่ดินให้ตรงกับศักยภาพโดยเฉพาะทางด้านการเกษตร และนำไปสู่การกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรมที่มีความสอดคล้องกับสภาพพื้นที่ ทั้งนี้การใช้ขอบเขตการปกครองในระดับตำบลจะนำไปสู่การพัฒนาเชิงพื้นที่ที่มีเป้าหมายและทิศทางสอดคล้องตามบริบทของแต่ละตำบล และมีผู้รับผิดชอบโดยตรง คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งแผนการใช้ที่ดินในระดับที่ใหญ่กว่านี้อาจไม่สามารถนำมาใช้ปฏิบัติงานในระดับพื้นที่ได้อย่างเป็นรูปธรรมเนื่องจากเป็นแผนงานสำหรับนำไปใช้ปฏิบัติงานเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ในภาพรวม

ทั้งนี้แผนการใช้ที่ดินเป็นผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม โดยได้นำฐานข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ และข้อมูลปฐมภูมิจากการสำรวจภาคสนาม การศึกษาด้านกายภาพ ได้จากการวิเคราะห์สถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติ อาทิ ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ และทรัพยากรป่าไม้ร่วมกับการพิจารณาลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดิน ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ในเขตป่าไม้ตามกฎหมาย เช่น เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตอุทยานแห่งชาติ เขตป่าสงวนแห่งชาติ และนโยบายของรัฐที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ที่มีมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการใช้ที่ดิน มติคณะรัฐมนตรีเรื่องการจำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ เป็นต้น ประกอบกับการพิจารณาจากทิศทางตามกรอบนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดเขตการใช้ที่ดินภายในพื้นที่ตำบล เช่น ยุทธศาสตร์ของจังหวัด ร่วมกับความต้องการของท้องถิ่น สามารถกำหนดแนว

ทางการใช้ที่ดินตามศักยภาพของทรัพยากร เพื่อการรักษาคุณภาพของลักษณะทางนิเวศวิทยาและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โดยคำนึงถึงสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนในพื้นที่ ซึ่งข้อมูลนี้ส่วนหนึ่งได้มาจากการวิเคราะห์ชุมชนแบบมีส่วนร่วม (PRA) ทำการสังเคราะห์ข้อมูลทุกด้านเพื่อให้ได้เขตการใช้ที่ดินที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ต่อไป

6.2 แผนการใช้ที่ดิน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม พบว่าแผนการใช้ที่ดินตำบลบ้านท่าเนียบ อำเภอศรีรัตนนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี สามารถกำหนดออกเป็น 6 เขตหลัก ได้แก่ เขตป่าไม้ เขตเกษตรกรรม เขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง เขตแหล่งน้ำ เขตพื้นที่อื่น ๆ และเขตรักษาสมดุลของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีรายละเอียดดังนี้ (ตารางที่ 6-1 และรูปที่ 6-1)

6.2.1 เขตป่าไม้ เป็นเขตพื้นที่ที่อยู่ในเขตป่าตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี ได้แก่ พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า อุทยานแห่งชาติ เขตป่าไม้ถาวร หรืออยู่ในพื้นที่ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำชั้นที่ 1A 1B หรือ 2 พื้นที่ในเขตนี้ส่วนใหญ่ยังคงสภาพเป็นป่าไม้ บางบริเวณได้ถูกนำไปใช้ประโยชน์ในรูปแบบที่ไม่เหมาะสม ไม่เป็นไปตามมาตรการหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์ของที่ดิน หรือทรัพยากรป่าไม้ของพื้นที่นั้น ๆ ประกอบด้วย 3 เขตรอง ได้แก่ เขตป่าไม้สมบูรณ์ เขตป่าไม้เสื่อมโทรม และเขตพื้นที่พุ่มธรรมชาติ มีเนื้อที่ 19,083 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 15.47 ของเนื้อที่ตำบล มีรายละเอียดดังนี้

1) เขตป่าไม้สมบูรณ์ (สัญลักษณ์ 1100) มีเนื้อที่ 10,013 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 8.12 ของเนื้อที่ตำบล เป็นเขตที่อยู่ภายในเงื่อนไขดังกล่าวข้างต้น แต่มีสภาพการใช้ที่ดินปัจจุบันเป็นป่าไม้สมบูรณ์

2) เขตป่าไม้เสื่อมโทรม (สัญลักษณ์ 1200) มีเนื้อที่ 49 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.04 ของเนื้อที่ตำบล แต่มีสภาพการใช้ที่ดินปัจจุบันเป็นป่าไม้ที่มีลักษณะเสื่อมโทรม ซึ่งหากปล่อยไว้ตามธรรมชาติไม่มีการเข้าไปรบกวนอาจฟื้นตัวกลับมาเป็นป่าสมบูรณ์ได้ดังเดิม

3) เขตพื้นที่พุ่มธรรมชาติ (สัญลักษณ์ 1300) มีเนื้อที่ 9,021 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 7.31 ของเนื้อที่ตำบล เป็นพื้นที่ที่มีการบุกรุกแผ้วถางพื้นที่ป่าไม้ และเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์พื้นที่เป็นอย่างอื่น ส่วนใหญ่เพื่อทำการเกษตร

6.2.2 เขตเกษตรกรรม เป็นพื้นที่เกษตรกรรมซึ่งในที่นี้ คือ พื้นที่ที่อยู่นอกเขตที่มีการประกาศเป็นเขตป่าไม้ตามกฎหมาย ซึ่งรัฐได้กำหนดเป็นพื้นที่ทำกิน มีการออกเอกสารสิทธิ์ซึ่งรวมถึงพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมด้วย เขตนี้รวมถึงการทำกิจกรรมภาคการเกษตรอื่นที่นอกเหนือจากการปลูกพืชด้วย ประกอบด้วย 3 เขตรอง ได้แก่ เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตต่ำ และเขตปศุสัตว์ มีเนื้อที่ 91,773 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 74.45 ของเนื้อที่ตำบล มีรายละเอียดดังนี้

1) เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง พื้นที่เขตนี้มีศักยภาพในการผลิตรองจากเขตเกษตรกรรมชั้นดี ได้แก่ เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 2) มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 2) เป็นเขตที่ทำการเกษตรโดยอาศัยน้ำฝนเป็นหลัก ซึ่งส่งผลให้มีข้อจำกัดต่อการเพาะปลูกพืชด้านความชื้นที่พืชนำไปใช้ประโยชน์ ในส่วนของที่ดินมีศักยภาพในการผลิตอยู่ในระดับสูงถึงปานกลาง และนอกจากนี้พบว่าดินในพื้นที่เขตนี้มีสมบัติที่เหมาะสมต่อการเพาะปลูกพืชแยกตามชนิดพืช มีรายละเอียดดังนี้

- เขตปลูกไม้ผล (สัญลักษณ์ 2222) มีเนื้อที่ 59,041 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 47.90 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ผล ได้แก่ ทุเรียน มังคุด

2) เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตต่ำ พื้นที่เขตนี้ถูกกำหนดให้เป็นเขตเกษตรกรรม ที่ต้องมีการดำเนินการแก้ไขปัญหาที่เป็นข้อจำกัดของการใช้ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมต่าง ๆ การทำการเกษตรในเขตนี้อาศัยน้ำฝนเป็นหลัก มีศักยภาพในการผลิตอยู่ในระดับเหมาะสมเล็กน้อยถึงไม่เหมาะสม พบปัญหาทางกายภาพของดินที่สำคัญหลายประการ เช่น เป็นดินตื้นซึ่งเป็นข้อจำกัดของการหยั่งรากพืชในการยึดลำต้นและการดูดซับธาตุอาหารพืชในดิน เนื้อดินเป็นทรายจัด ซึ่งมีผลต่อความสามารถในการอุ้มน้ำ เป็นพื้นที่ที่มีความลาดชัน เป็นต้น จากข้อจำกัดการใช้ที่ดินดังกล่าวข้างต้นจึงจำเป็นต้องพัฒนาปรับปรุงและมีมาตรการเพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรในพื้นที่ให้สูงขึ้น รวมถึงการป้องกันไม่ให้สภาพแวดล้อมเสื่อมโทรมจากการใช้พื้นที่ มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตปลูกไม้ผล (สัญลักษณ์ 2320) มีเนื้อที่ 1,161 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.94 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ผล ได้แก่ ทุเรียน มังคุด

(2) เขตปลูกไม้ยืนต้น (สัญลักษณ์ 2330) มีเนื้อที่ 31,576 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 25.60 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ยืนต้น ได้แก่ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน

3) เขตปศุสัตว์ มีเนื้อที่ 15 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่ตำบล ประกอบด้วย 1 เขตรอง คือ เขตโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ (สัญลักษณ์ 2520) ปัจจุบันมีการสร้างโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ประเภทต่าง ๆ มีเนื้อที่ 15 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่ตำบล โดยประเภทของโรงเรือนที่พบได้แก่ โรงเรือนเลี้ยงโค โรงเรือนเลี้ยงไก่

6.2.3 เขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง มีเนื้อที่ 1,886 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 1.52 ของเนื้อที่ตำบล ประกอบด้วย 2 เขตรอง คือ เขตชุมชน/สถานที่ราชการ มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตชุมชน/สถานที่ราชการ (สัญลักษณ์ 3100) มีเนื้อที่ 1,853 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 1.50 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีการใช้ที่ดินชุมชนและที่อยู่อาศัย มีทั้งประเภทชุมชนเมือง ชุมชนชนบท และที่ตั้งของสถาบันและสถานที่ราชการต่าง ๆ

(2) เขตอุตสาหกรรม/แหล่งรับซื้อผลผลิต (สัญลักษณ์ 3200) มีเนื้อที่ 33 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.02 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีการใช้ที่ดินตั้งอุตสาหกรรม และแหล่งรับซื้อผลผลิตทางการเกษตร

6.2.4 เขตแหล่งน้ำ มีเนื้อที่ 230 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.18 ของเนื้อที่ตำบล ประกอบด้วย 2 เขตของ ได้แก่ เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ และเขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ (สัญลักษณ์ 4100) มีเนื้อที่ 30 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.02 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีสภาพการใช้ที่ดินเป็นลักษณะของแหล่งน้ำตามธรรมชาติ เช่น ห้วย หนอง คลอง แม่น้ำ เป็นต้น

(2) เขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น (สัญลักษณ์ 4200) มีเนื้อที่ 200 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.16 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีสภาพการใช้ที่ดินเป็นแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น เช่น คลองชลประทาน อ่างเก็บน้ำ เป็นต้น

6.2.5 เขตพื้นที่อื่น ๆ (สัญลักษณ์ 5000) มีเนื้อที่ 1,939 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 1.57 ของเนื้อที่ตำบล เป็นเขตที่มีลักษณะการใช้ที่ดินที่มีความเฉพาะ เช่น ที่ทิ้งขยะ ไม้พุ่ม เป็นต้น

6.2.6 เขตรักษาสมดุลของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สัญลักษณ์ 6000) มีเนื้อที่ 8,398 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 6.81 ของเนื้อที่ตำบล มีการใช้ที่ดินเป็นป่าไม้ที่พบในพื้นที่เกษตรกรรม ซึ่งอยู่นอกเขตป่าไม้ตามกฎหมาย ส่วนใหญ่เป็นป่าปลูก ป่าชุมชน

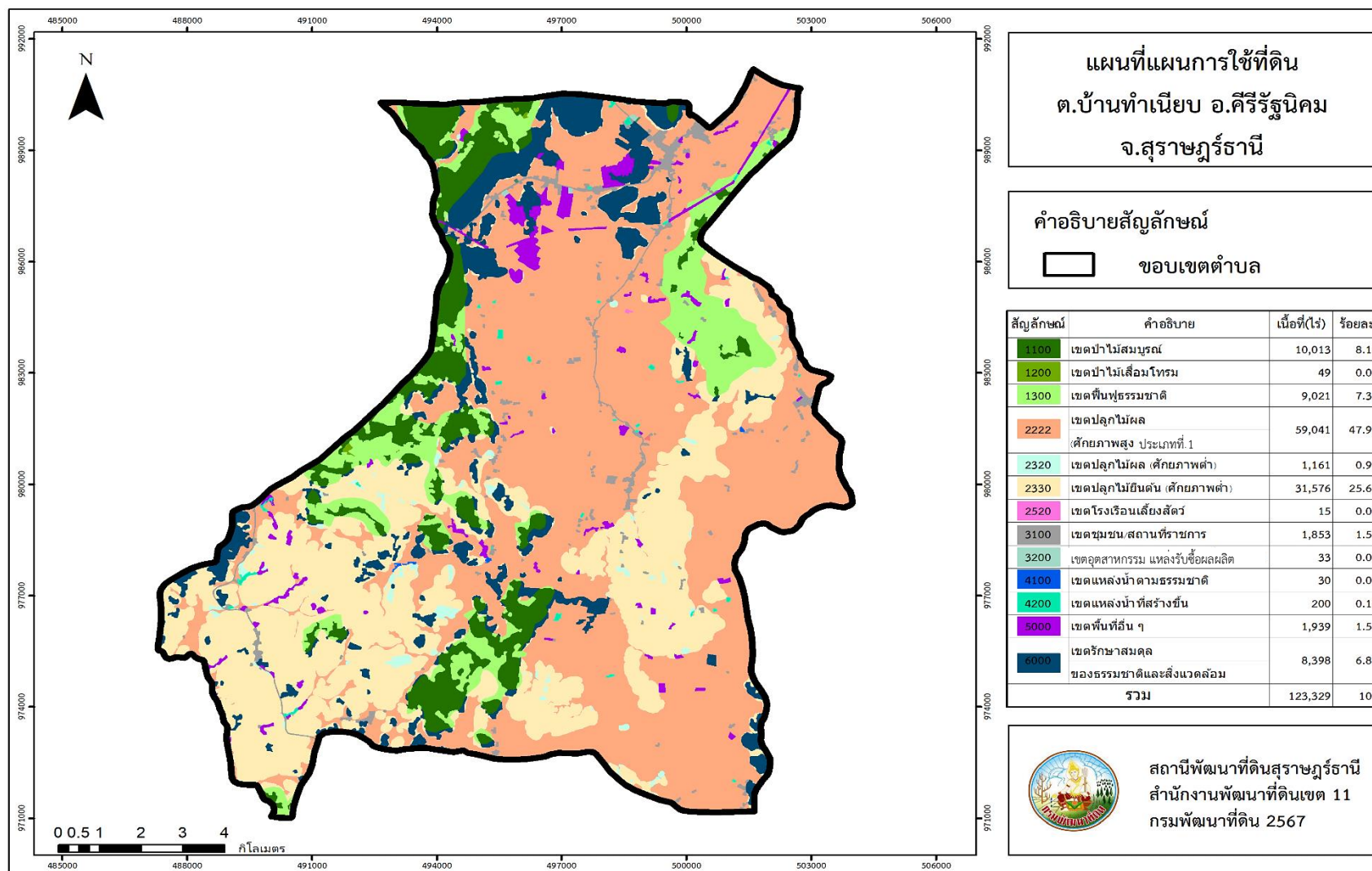
ตารางที่ 6-1 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลบ้านท่าเนียบ อำเภอศรีรัตนนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี

เขตการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
	ไร่	ร้อยละ
1. เขตป่าไม้	19,083	15.47
1.1 เขตป่าไม้สมบูรณ์	10,013	8.12
1.2 เขตป่าไม้เสื่อมโทรม	49	0.04
1.3 เขตฟื้นฟูธรรมชาติ	9,021	7.31
2. เขตเกษตรกรรม	91,773	74.45
2.1 เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง	59,041	47.90
2.1.1 เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง ประเภท2	59,041	47.90
(1) เขตปลูกไม้ผล	59,041	47.90
2.2 เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตต่ำ	32,737	26.54
(1) เขตปลูกไม้ผล	1,161	0.94
(2) เขตปลูกไม้ยืนต้น	31,576	25.60
2.3 เขตปศุสัตว์	15	0.01
(1) เขตโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	15	0.01
3. เขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	1,886	1.52
(1) เขตชุมชนและสถานที่ราชการ	1,853	1.50
(2) เขตอุตสาหกรรมและแหล่งรับซื้อผลผลิต	33	0.02
4. เขตแหล่งน้ำ	230	0.18
(1) เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ	30	0.02
(2) เขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น	200	0.16
5. เขตพื้นที่อื่น ๆ	1,939	1.57
6. เขตรักษาสมดุลของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	8,398	6.81
รวม	123,329	100.00

หมายเหตุ: เนื้อที่คำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

แผนการใช้ที่ดินตำบลบ้านท่าเนียบ อำเภอบักรังษนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี

รูปที่ 6-1 แผนการใช้ที่ดิน ตำบลบ้านท่าเนียบ อำเภอบักรังษนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี

บทที่ 7

การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน

7.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน

ภายหลังการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบลบ้านท่าเนียบ อำเภอศรีรัตนนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี แล้วจะต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

7.1.1 จัดทำเป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณและกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2566 ถึง 2570

7.1.2 นำแผนการใช้ที่ดินตำบลบ้านท่าเนียบ ไปเสนอต่อองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านท่าเนียบ เพื่อมีมติให้ความร่วมมือกับกรมพัฒนาที่ดินดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในแผน และได้รับการเชื่อมโยงสู่แผนพัฒนาตำบล

7.1.3 สถานีพัฒนาที่ดินสุราษฎร์ธานี เสนอเป้าหมายและงบประมาณให้รายงานมายังกรมพัฒนาที่ดิน

7.1.4 กรมพัฒนาที่ดินพิจารณาสนับสนุนงบประมาณกิจกรรมและโครงการตามเป้าหมายที่กำหนดในแผนการใช้ที่ดิน

7.1.5 สถานีพัฒนาที่ดินสุราษฎร์ธานี นำเสนอต่อที่ประชุมจังหวัด/อำเภอ เพื่อสร้างการรับรู้และประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานอื่น นำโครงการภายใต้หน่วยงานมาพัฒนาพื้นที่ตามแผนการใช้ที่ดินกำหนด

7.2 กิจกรรมที่จะดำเนินการของกรมพัฒนาที่ดิน

งบประมาณที่กำหนดไว้เป็นการประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ (ตารางที่ 7-1)

เขตเกษตรกรรม

1) ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ มีแผนงาน/โครงการปรับปรุงบำรุงดิน ดังนี้

- (1) การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์
- (2) จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด
- (3) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด
- (4) การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร

- (5) การจัดตั้งธนาคารปุ๋ยอินทรีย์
- (6) การรณรงค์ไถกลบตอซัง
- (7) การจัดหาปุ๋ยโดโลไมท์
- (8) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด
- (9) การส่งเสริมพัฒนาปรับปรุงบำรุงดิน (หมอดินอาสา)
- (10) การใช้ปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดิน(ปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพสูง)
- (11) การส่งเสริมและสนับสนุนระบบน้ำเพื่อการเกษตร สูบน้ำด้วยโซล่าเซลล์
- (12) การใช้ พต.14 ควบคุมการจัดการโรคพืช

2) พื้นที่ขาดแคลนน้ำ มีแผนงาน/โครงการบริหารจัดการน้ำ ดังนี้

- (1) การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ
- (2) การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน
- (3) การก่อสร้างระบบส่งน้ำ (งานขุดลอกและงานวางระบบส่งน้ำ)

3) การชะล้างพังทลายของดิน มีแผนงาน/โครงการฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน ดังนี้

- (1) การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ
- (2) การอนุรักษ์ดินและน้ำ/มาตรการทางวิศวกรรม

7.3 กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น (ตารางที่ 7-2)

7.3.1 เขตเกษตรกรรม

1) เขตปลูกไม้ผล และเขตปลูกไม้ยืนต้น

(1) ใช้ตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชและหาตลาดรองรับ ทั้งในเขตที่เหมาะสมและในเขตที่ไม่เหมาะสมและต้องการปรับเปลี่ยนชนิดพืช (สำนักงานพาณิชย์จังหวัด/สำนักงานสหกรณ์จังหวัด)

(2) การอบรมให้ความรู้การเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย (GAP) (กรมวิชาการเกษตร)

(3) จัดอบรมถ่ายทอดความรู้การทำเกษตรผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง (กรมส่งเสริมการเกษตร)

(4) สนับสนุนการขุดเจาะน้ำบาดาล (กรมทรัพยากรน้ำบาดาล)

2) เขตปศุสัตว์ และเขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

ส่งเสริม/สนับสนุนการปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์ (สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด)

7.3.2 เขตแหล่งน้ำ

สนับสนุนการพัฒนาเพื่อเพิ่มพื้นที่กักเก็บน้ำ (สำนักงานชลประทานจังหวัด)

7.4 ความต้องการของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากการดำเนินการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนที่องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านท่าเนียบ เมื่อวันที่ 6 สิงหาคม 2567 ได้มีความต้องการของประชาชนที่ต้องการให้ดำเนินการเกี่ยวกับแก้ปัญหาดินเสื่อมโทรมและฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดิน การขาดแคลนน้ำ ปรับรูปที่ดินและเปลี่ยนกิจกรรมการผลิตให้เหมาะสมกับที่ดิน

เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนและการแก้ไขปัญหาเชิงพื้นที่ของตำบลบ้านท่าเนียบ กรมพัฒนาที่ดินได้วิเคราะห์เบื้องต้น ดังต่อไปนี้

ปัญหาของตำบลบ้านท่าเนียบ ในภาพรวมสรุปได้ว่า มีปัญหาสำคัญ 2 ประการ คือ (1) ปัญหาดินเสื่อมโทรม (2) ปัญหาการขาดแคลนน้ำ ปัญหาดังกล่าวนี้นำส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของราษฎรในชุมชนโดยรวม

ในกรณีของปัญหาดินเสื่อมโทรมของดินขาดความอุดมสมบูรณ์นั้น ได้แก่ ดินเป็นกรด และดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ คุณภาพของดินไม่เหมาะต่อการทำเกษตรกรรม ส่วนธาตุอาหารและอินทรีย์วัตถุมีปริมาณลดลงเช่นเดียวกัน เนื่องจากพืชนาไปใช้และอินทรีย์วัตถุได้สลายตัวไป ส่งผลให้ผลผลิตทางการเกษตรลดลง

การแก้ไขปัญหาดินเสื่อมโทรมของดินที่ขาดความอุดมสมบูรณ์ ต้องดำเนินการทั้งตำบล ดินเป็นกรด ดินเค็ม ดินตื้น จึงมีการปรับปรุงดินโดยวัสดุปูน (โดโลไมท์) และมีการใช้วัสดุอินทรีย์ เช่น ปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ ในการปรับปรุงบำรุงดิน ปรับปรุงสภาพดินโดยใช้สารต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นปูนขาวหรือยิปซัม หรือการเลือกชนิดพืชให้เหมาะสมกับพื้นที่ และควบคุมระดับน้ำใต้ดินที่เค็มโดยระบบระบายน้ำแบบเปิด ควรมีการเพิ่ม ความอุดมสมบูรณ์ดินด้วยวัสดุอินทรีย์ต่าง ๆ เช่น ปุ๋ยคอก มูลสัตว์ รวมถึงการปลูกพืชตระกูลถั่ว เพื่อเพิ่มธาตุอาหารพืช และช่วยในการอุ้มน้ำได้ดีขึ้น ใช้พืชคลุมดินเพื่อรักษาความชื้นดิน เช่น เศษพืช หรือพืชตระกูลถั่ว

ในกรณีของปัญหาการชะล้างพังทลายของดิน จากสภาพภูมิประเทศของตำบลบ้านท่าเนียบเป็นพื้นที่ลาดชัน ผลกระทบที่ตามมา คือ เกิดการสูญเสียดินที่มีความรุนแรงถึงรุนแรงมากที่สุดรวม 43,155 ไร่ โดยระดับความรุนแรง มีจำนวน 26,306 ไร่ ระดับรุนแรงมากมีจำนวน 4,681 ไร่ ระดับรุนแรงมากที่สุดมีจำนวน 12,168 ไร่ (รูปที่ 7-1) ทำให้สูญเสียธาตุอาหารไปกับปริมาณดินที่ถูกชะล้างมาตกตะกอนโดยตรง วิธีการปฏิบัติที่ลดการชะล้างพังทลายของดินจึงเป็นการลดการสูญเสียธาตุอาหาร สามารถแก้ไขได้โดยมาตรการทางวิธีกล เช่น การไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ การทำขั้นบันไดดิน การยกร่อง

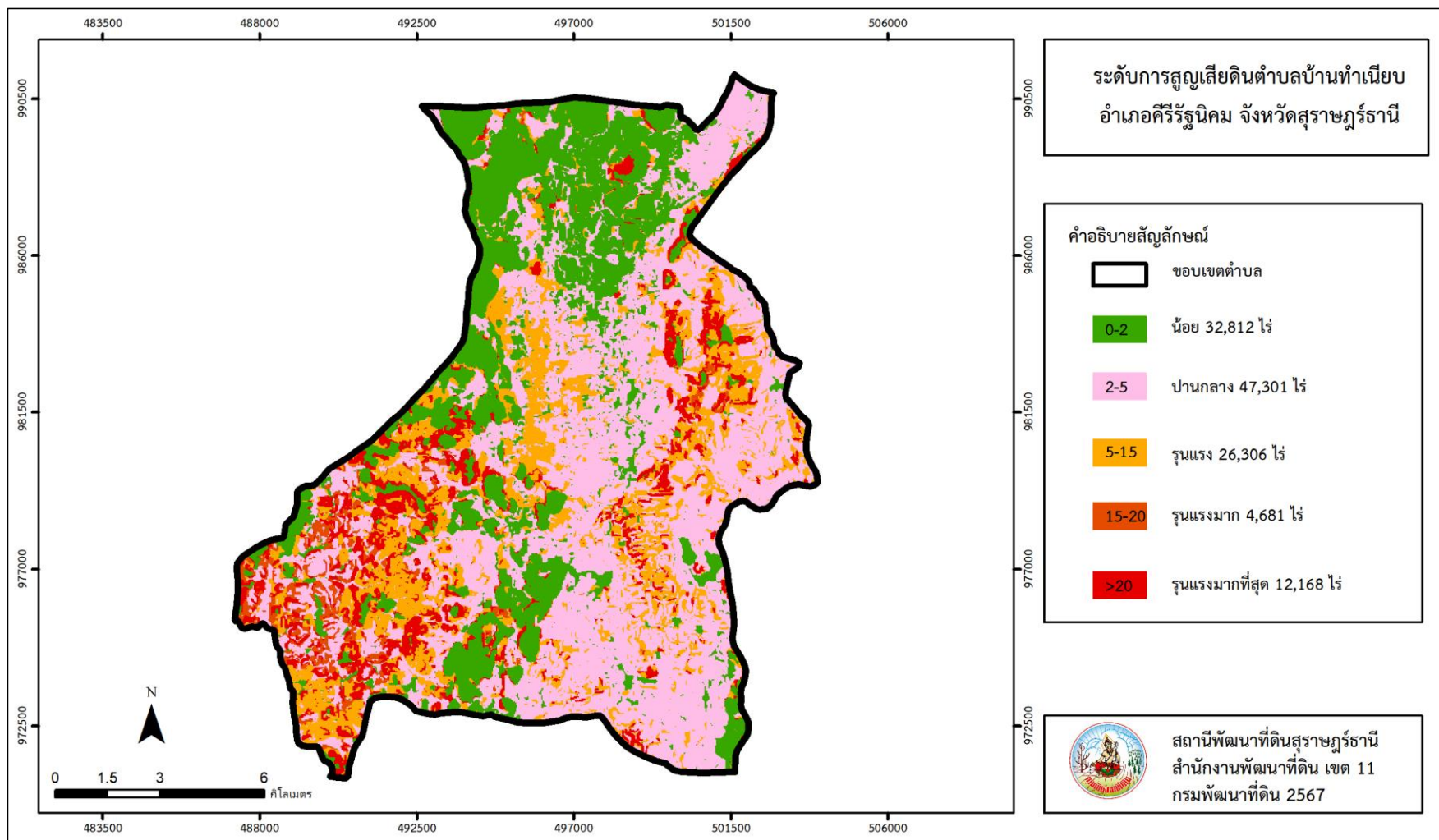
ตามแนวระดับ การยกร่องขวางทางลาดชัน ปลุกพืชยืนต้นเป็นแนวขวางแนวลาดชันเพื่อลดความแรงของกระแสน้ำ การปลูกหญ้าแฝกเป็นพืชแนวป้องกัน และการปลูกหญ้าแฝกเป็นแนวป้องกันขวางร่องน้ำเป็นต้น

ในกรณีของการขาดแคลนน้ำเพื่ออุปโภค/บริโภค และบางพื้นที่ขาดน้ำในการทำเกษตร รวมทั้งเหตุการณ์ที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ เช่น ปริมาณฝนน้อยกว่าปกติ ฝนทิ้งช่วงจนเกิดความแห้งแล้ง การขาดแคลนน้ำจึงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง จำเป็นต้องวางระบบอนุรักษ์ดินและน้ำเพื่อกักน้ำในดินคงความอุดมสมบูรณ์ เพื่อจัดหาน้ำให้แหล่งน้ำต้นทุน โดยวิธีการต่าง ๆ ให้เพียงพอแก่ความต้องการ

การแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำและน้ำท่วมจะต้องดำเนินการทั้งตำบล โดยจัดทำโครงการ **“การพัฒนาที่ดินและน้ำที่เป็นระบบ”** ทั้งพื้นที่ตำบลจะต้องมีการจัดทำร่วมกับการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ มีก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน สร้างอ่าง ฝายเก็บน้ำเพิ่มเติมจากที่มีอยู่เดิม การขุดลอกแหล่งน้ำในปัจจุบันซึ่งรวมถึง อ่างเก็บน้ำ ฝายกันน้ำ ฝายชะลอน้ำ ลำน้ำ เป็นต้น ขุดเจาะบ่อบาดาล ก่อสร้างคลองส่งน้ำเพื่อการกระจายน้ำ และป้องกันน้ำท่วม ภายใต้ระบบการอนุรักษ์ดินและน้ำ

แผนการใช้ที่ดินตำบลบ้านท่าเนียบ อำเภอศรีรัตนนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี

รูปที่ 7-1 ระดับการสูญเสียดิน ตำบลบ้านท่าเนียบ อำเภอศรีรัตนนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี

แผนการใช้ที่ดินตำบลบ้านท่าเียบ อำเภอศรีรัตนนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตารางที่ 7-1 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตเกษตรกรรมที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2566-2570

เขตการใช้ที่ดิน (เกษตรกรรม)	แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (บาท)
1. เขตปลูกไม้ผล เนื้อที่ 60,202 ไร่	1. การปรับปรุงบำรุงดิน	
2. เขตปลูกไม้ยืนต้น เนื้อที่ 31,576 ไร่	1.1 การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์	350,000
3. เขตโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ เนื้อที่ 15 ไร่	1.2 การจัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด	1,590,000
	1.3 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด	1,060,000
	1.4 การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร	130,000
	1.5 การจัดหาปุ๋ยโดโลไมท์	340,000
	1.6 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด	75,000
	1.7 การใช้ปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดิน(ปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพสูง)	12,500
	1.8 การส่งเสริมและสนับสนุนระบบน้ำเพื่อการเกษตร สูบน้ำด้วยโซล่าเซลล์	N/A
	1.9 การใช้ พด.14 ควบคุมการจัดการโรคพืช	15,000
	2. การบริหารจัดการน้ำ	
	2.1 การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน	231,000
	2.2 การก่อสร้างระบบส่งน้ำ (งานขุดลอกและงานวางระบบส่งน้ำ)	N/A

แผนการใช้ที่ดินตำบลบ้านท่าเนียบ อำเภอศรีรัตนนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตารางที่ 7-1 (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน (เกษตรกรรม)	แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (บาท)
1. เขตปลูกไม้ผล เนื้อที่ 60,202 ไร่	3. การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน	1,280,000
2. เขตปลูกไม้ยืนต้น เนื้อที่ 31,576 ไร่	3.1 การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	N/A
3. เขตโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ เนื้อที่ 15 ไร่	3.2 การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ/มาตรการทางวิธีกล	N/A
รวมพื้นที่เกษตรกรรม	รวมแผนงาน/โครงการ	5,083,500

ตารางที่ 7-2 สรุปกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นในเขตการใช้ที่ดิน

เขตการใช้ที่ดิน	กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น
1. เขตเกษตรกรรม	การแก้ปัญหาดินเสื่อมโทรมฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดิน และเพิ่มศักยภาพการผลิต
1.1. เขตปลูกไม้ผล เนื้อที่ 60,202 ไร่	1) โครงการส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรให้มีความเข้มแข็งตามศักยภาพ (สนง.สหกรณ์จังหวัด)
1.2. เขตปลูกไม้ยืนต้น เนื้อที่ 31,576 ไร่	2) การอบรมให้ความรู้การเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย (GAP) (กรมวิชาการเกษตร)
1.3. เขตโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ เนื้อที่ 15 ไร่	3) จัดอบรมการถ่ายทอดความรู้เรื่องการป้องกันกำจัดศัตรูพืชและการจัดการโรค/แมลงศัตรูพืช (กรมวิชาการเกษตร)
	4) โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ (กรมส่งเสริมการเกษตร)
	การปรับปรุงที่ดินและเปลี่ยนกิจกรรมการผลิต
	1) โครงการพัฒนาเครือข่ายงานส่งเสริมการเกษตร (สนง.เกษตรจังหวัด)
	2) โครงการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพองค์กรเกษตรกร (สนง.เกษตรจังหวัด)
	3) โครงการขับเคลื่อนการดำเนินงานส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชน (สนง.เกษตรจังหวัด)
	4) โครงการส่งเสริมเกษตรกรรมทางเลือก (สนง.เกษตรจังหวัด)
	5) โครงการส่งเสริมการใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตร (สนง.เกษตรจังหวัด)
	6) โครงการส่งเสริมเกษตรผสมผสาน (สนง.เกษตรจังหวัด)
	7) โครงการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงในสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร (สนง.เกษตรจังหวัด)
	8) โครงการพัฒนาตลาดสินค้าเกษตร (สนง.เกษตรจังหวัด)
	9) โครงการธนาคารสินค้าเกษตร (สนง.เกษตรจังหวัด)

แผนการใช้ที่ดินตำบลบ้านท่าเียบ อำเภอศรีรัตนนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตารางที่ 7-2 (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน	กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น
1. เขตเกษตรกรรม	10) โครงการพัฒนาสถาบันเกษตรกรรูปแบบประชารัฐ (สนง.เกษตรจังหวัด)
1.1. เขตปลูกไม้ผล เนื้อที่ 60,202 ไร่	11) โครงการศักยภาพการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรและกลุ่มเกษตรกร (สนง.เกษตร
1.2. เขตปลูกไม้ยืนต้น เนื้อที่ 31,576 ไร่ จังหวัด)	12) โครงการผลิตพันธุ์พืชและปัจจัยการผลิต (สนง.เกษตรจังหวัด)
1.3. เขตโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ เนื้อที่ 15 ไร่	13) โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่
	14) โครงการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม
2. เขตแหล่งน้ำ เนื้อที่ 230 ไร่	1) โครงการศึกษาความเป็นไปได้ในการพัฒนาแหล่งน้ำชลประทาน (กรมชลประทาน)
	2) โครงการพัฒนาระบบชลประทานด้วยนวัตกรรม (กรมชลประทาน)
	3) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการกักเก็บน้ำ (กรมชลประทาน)
	4) โครงการพัฒนาโครงการชลประทานเดิม (กรมชลประทาน)
	5) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการส่งและระบายน้ำ (กรมชลประทาน)
	6) โครงการจัดรูปที่ดินและจัดระบบน้ำในพื้นที่ชลประทานเดิม (กรมชลประทาน)

หมายเหตุ: งบประมาณที่กำหนดไว้นี้เป็นการประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ

แผนการใช้ที่ดินตำบลบ้านท่าเนียน อำเภอสว่างวีรกรรม จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตาราง 7-3 เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณ ตำบลบ้านท่าเนียน อำเภอสว่างวีรกรรม จังหวัดสุราษฎร์ธานี แผน 5 ปี (พ.ศ. 2568-2572)

เขตการใช้ที่ดิน	งาน/โครงการ/กิจกรรม	หน่วยนับ	เป้าหมาย					รวม	งบประมาณ (บาท)					รวม	หน่วยงานรับผิดชอบ
			2568	2569	2570	2571	2572		2568	2569	2570	2571	2572		
เขตปลูกไม้ผล	1. การปรับปรุงบำรุงดิน														
เขตปลูกไม้	1.1 การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์	ราย	50	60	70	80	90	350	50,000	60,000	70,000	80,000	90,000	350,000	พด.
ยืนต้น	1.2 การจัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด	ตัน	3	5	10	15	20	53	90,000	150,000	300,000	450,000	600,000	1,590,000	พด.
เขตโรงเรือน	1.3 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด	ไร่	600	1,000	2,000	3,000	4,000	10,600	60,000	100,000	200,000	300,000	400,000	1,060,000	พด.
เลี้ยงสัตว์	1.4 การพัฒนาเกษตรกรผู้ใช้สารอินทรีย์	กลุ่ม	1	3	5	7	10	26	5,000	15,000	25,000	35,000	50,000	130,000	พด.
	1.5 การจัดหาปุ๋ยโคโลไมท์	ตัน	20	30	40	50	60	160	34,000	51,000	68,000	85,000	102,000	340,000	พด.
	1.6 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด	ไร่	100	200	300	400	500	1,500	5,000	10,000	15,000	20,000	25,000	75,000	พด.
	1.7 การใช้ปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดิน	ราย	15	20	25	30	35	150	1,500	2,000	2,500	3,000	3,500	12,500	พด.
	(ปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพสูง)														
	1.8 การส่งเสริมและสนับสนุนระบบน้ำเพื่อการ	ราย	1	2	4	6	8	21	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	พด.
	เกษตร สูบน้ำด้วยโซล่าเซลล์														
	1.9 การใช้ พด.14 ควบคุมการจัดการโรคพืช	ราย	10	20	30	40	50	150	1,000	2,000	3,000	4,000	5,000	15,000	พด.

แผนการใช้ที่ดินตำบลบ้านท่าเนียน อำเภอสี่ริ้วสุรินทร์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตาราง 7-3 (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน	งาน/โครงการ/กิจกรรม	หน่วย	เป้าหมาย					รวม	งบประมาณ (บาท)					รวม	หน่วยงาน
		นับ	2568	2569	2570	2571	2572		2568	2569	2570	2571	2572		
เขตปลูกไม้ผล	2. การบริหารจัดการน้ำ														
เขตปลูกไม้ยืนต้น	2.1การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นา	บ่อ	2	2	2	2	2	10	46,200	46,200	46,200	46,200	46,200	231,000	พด
เขตโรงเรือน	นอกเขตชลประทาน														
เลี้ยงสัตว์	2.2 การก่อสร้างระบบส่งน้ำ	แห่ง	1	1	1	1	1	5	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	พด
	(งานขุดลอกและงานวางระบบส่งน้ำ)														
	3.การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้าง														
	พังทลายของดิน														
	3.1 การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการ	กล้า	100,000	120,000	130,000	140,000	150,000	640,000	200,000	240,000	260,000	280,000	300,000	1,280,000	พด
	อนุรักษ์ดินและน้ำ														
	3.2 การอนุรักษ์ดินและน้ำ/มาตรการ														
	ทางวิธีกล	ไร่	10	20	30	40	50	150	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	พด
	รวมเป้าหมายดำเนินงานและงบประมาณ							653,175						5,083,500	

หมายเหตุ: งบประมาณที่กำหนดไว้นี้เป็นประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ

เอกสารอ้างอิง

- สำนักเทคโนโลยีการสำรวจและทำแผนที่. 2556. แผนที่ขอบเขตตำบล ปี 2564 (ไฟล์ข้อมูล). กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.
- _____. 2567. รายงานสถิติจำนวนประชากรและบ้าน รายจังหวัด รายอำเภอ และรายตำบล (ณ เดือนธันวาคม พ.ศ. 2566). แหล่งที่มา: <http://stat.bora.go.th/stat/statnew/statyear/#/TableTemplate/Area/statpop>, 1 มีนาคม 2567.
- กรมการพัฒนาชุมชน. 2567. ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) รายจังหวัด รายอำเภอ และรายตำบล ปี 2565. แหล่งที่มา: <https://ebmn.cdd.go.th/>, 25 กุมภาพันธ์ 2567.
- กรมทรัพยากรน้ำบาดาล. 2567. ปริมาณน้ำและจำนวนบ่อบาดาล ปี 2565. แหล่งที่มา: <http://app.dgr.go.th/newpasutara/xml/search.php>, 26 พฤษภาคม 2567.
- กรมส่งเสริมการเกษตร. 2567. จำนวนครัวเรือนเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกร จำแนกรายจังหวัด รายอำเภอ และรายตำบล (ณ เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2567). แหล่งที่มา : <http://mvos2.gistda.or.th/>, 1 มีนาคม 2567.
- กรมอุตุนิยมวิทยา. 2567. สถิติภูมิอากาศคาบ 30 ปี พ.ศ. 2536-2566 (ไฟล์ข้อมูล). กรมอุตุนิยมวิทยา กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, กรุงเทพฯ.
- กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน. 2566. แผนที่สภาพการใช้ที่ดิน ปี 2566 (ไฟล์ข้อมูล). กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.
- กองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน. 2566. แผนที่ทรัพยากรดิน (ไฟล์ข้อมูล). กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.
- บัณฑิต ต้นศิริ และคำรณ ไทรพัก. 2542. คู่มือการประเมินคุณภาพที่ดิน (Qualitative Land Evaluations) สำหรับพืชเศรษฐกิจ. กองวางแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.
- องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านท่าเนียบ. 2567. วิสัยทัศน์ พันธกิจ. แหล่งที่มา: <http://bantumneab.go.th/>, 1 พฤษภาคม 2567.

สถานีพัฒนาที่ดินสุราษฎร์ธานี

Land Development Station Suratthani Province

12 หมู่ 8 ตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

อีเมล sni01@ldd.go.th

โทรศัพท์ 0-7795-0606